НОЗ-НЕЪМАТЛАР ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ № 57 (6947). ● 24 март, 1979 йил ШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ТАЖРИБАСИ УМУМЛАШТИРИЛДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Тошкент область партия комитети «Социалистик мусобақа, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати — омманинг ижодий активлигини ривожлантириш, янги кишини тарбиялашнинг қудратли воситаси» мавзуида илмий-амалий конференция ўтказдилар.

Конференцияда Тошкент, Жиззах, Қашқадарё, Самарқанд ва Сирдарё областларининг партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари, хўжалик раҳбарлари, олимлар қатнашдилар.

Конференцияда Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев, Ўзбекистон Касаба союзлари Совети секретари Ҳ. В. Нуъмонов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академик секретари, социалистик мусобақани идеологик таъминлаш бўйича Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими ҳузуридаги кенгаш раиси И. И. Искандаров, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғафуржонов доклад қилдилар.

[Конференция тўғрисидаги ҳисобот газетанинг навбатдаги сонида босилади].

ХАЛҚАРО БОЛАЛАР ЙИЛИГА

22 март куни Ўзбекистонда халқаро болалар йилини ўтказиш республика комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис қатнашчилари министрликлар ва идораларнинг республикада халқаро болалар кунини ўтказиш тадбирларини муҳокама қилдилар.

Соғлиқни сақлаш, маданият, социал таъминот савдо-сотиқ ва бошқа масалаларни ўз ичига олувчи тадбирлар ёш авлод тўғрисида ғамхўрликни янада кучайтиришга, уни ҳар томонлама жисмоний ва маънавий камол топтиришга қаратилган. Бу йил мактабгача тарбия муассасаларидаги болалар 155 минг нафардан ортиқ кўпаяди. Болалар боғчалари ва яслиларининг моддий базаси анча мустаҳкамланади. Энг яхши боғча учун райондан тортиб республика миқёсида ўтказиладиган кўриклар уларнинг ишини яхшилашга ёрдам беради.

Саноатнинг болаларга аталган моллар ишлаб чиқаришини кўпайтириш ва сифатини ошириш, мактабларда амалий машғулотлар учун яхшиланган базалар очиш, қишлоқ хўжалик техникаси ва бошқа ускуналар билан жиҳозлаш, ўйинчоқларни ремонт қиладиган ва болалар инвентарини прокатга берадиган устахоналар ташкил этиш кўзда тутилади.

(ЎзТАГ).

ВАТАНГА КЎПРОҚ САБЗАВОТ, МЕВА, УЗУМ, ПОЛИЗ МАҲСУЛОТЛАРИ БЕРАМИЗ!

23 март куни Тошкентда сабзавоткорлар, боғдорлар, полизчилар, соҳибкорлар ва картошкакорларнинг республика қурултойи бўлди. Қурултойда мўл ҳосил миришкорлари, халқ селекциячилари, олимлар, қишлоқ хўжалик машиналари ва ускуналарнинг конструкторлари, саноат корхоналарининг вакиллари, партия, совет ва касаба союз ташкилотларининг раҳбарлари қатнашдилар. Улар КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль ва ноябрь Пленумларининг қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг маслаҳатлари ва тавсиялари асосида шу тармоқ меҳнаткашлари олдида турган вазифаларни муҳокама қилмоқ учун йиғилдилар.

Қурултойни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев очди.

Қурултой қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини гулдурос қарсаклар остида фахрий президиумга сайладилар.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министри А. Ą. Уркинбоев, «Узплодоовощвинпром» аграр-саноат бирлашмасининг раиси А. А. Алимов, академик Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори М. М. Мирзаев 1978 йил якунлари ҳамда колхоз ва совхозларнинг беш йиллик тўртинчи йилида сабзавот, полиз маҳсулотлари, мева ва узум етиштириш ҳамда тайёрлашни кўпайтириш соҳасидаги социалистик мажбуриятлари тўғрисида доклад қилдилар.

Докладчилар ва музокараларда сўзга чиққан халқ селекциячиси, Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхознинг цитрус етиштирувчиси З. Фаҳриддинов, Сурхондарё область партия комитетининг секретари К. Бобоқулов, Тошкент район партия комитетининг биринчи секретари Ю. Толипов, Наманган область ишлаб чиқариш — аграр бирлашмасига қарашли «Косонсой» совхозининг директори С. Маъруфов, Қашқадарё область ишлаб чиқариш-аграр бирлашмасига қарашли «Китоб» совхози соҳибкорларининг бригадири Н. Бозоров, Фарғона областидаги «Сўх» совхози картошкакорларининг бригадири Ж. Исломов, Тошкент теплица комбинатининг звено бошлиғи М. Алимова, Самарқанд областидаги Энгельс номли колхоз раиси Ҳ. Асадов, Жиззах область ижроия комитети раисининг ўринбосари Э. Носиров, «Ўзбекбирлашув» раисининг ўринбосари А. Маҳмудов, У. Юсупов номли ишлаб чиқариш-аграр бирлашмасининг бош директори Ж. Хоназаров, Андижон областидаги «Правда Востока» колхозининг агрономи А. Ортиқов, Сирдарё областидаги «Малик» совхози сабзавот-полизчилар бригадасининг бошлиғи Ф. Юнусов республика хўжаликлари бултурги мавсумда муайян муваффақиятларга эришганлигини қайд этиб ўтдилар. Ўзбекистон ССР 1978 йилги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлди. Бу меҳнат зафарида сабзавотчилик, боғдорчилик, узумчилик колхоз ва совхозлари коллективларининг ҳам ҳиссаси бор. Ўзбекистон беш йилликнинг учинчи йилида 4 миллион 300 минг тоннадан кўпроқ, яъни 1977 йилдагига нисбатан 342 минг тонна ортиқ сабзавот ва мева етиштирди. Ўзбекистон диёри ноз-неъматларининг 800 минг тоннадан кўпроғи мамлакатнинг саноат марказларига жўнатилди.

Асосан ҳосилдорликни ўстириш ҳисобига қимматли маҳсулот етиштиришни кўпайтиришга эришилди. 1975 йилга нисбатан ҳар гектар пайкал самарадорлиги 23 центнер, полиз маҳсулотлари 24 центнер, картошка экилган майдонлар ҳосилдорлиги 14 центнер ошди. Тошкент, Жиззах, Самарқанд, Қашқадарё, Наманган, Сурхондарё областларининг деҳқонлари сабзавот, мева, полиз маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтиришда катта муваффақиятларга эришдилар.

Республикада сабзавот, картошка, мева ва полиз маҳсулотлари етиштиришнинг анча ошганлиги партия XXV съезди ҳамда КПСС Марказий Комитети шундан кейинги Пленумларининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришни хўжаликлараро кооперация ва аграр саноат интеграцияси негизида ихтисослаш ва концентрациялаш тўғрисидаги қарорларини бажариш соҳасида собитқадамлик билан олиб борилган ишларнинг натижасидир.

Тармоқда қўлга киритилган муваффақиятлар билан бир қаторда фойдаланилмаётган талайгина имкониятлар ҳам мавжуд. Ўтган мавсумда бирқанча колхоз ва совхозлар маҳсулот тайёрлаш планларини бажармади. Когон, Янгиариқ, Чироқчи районлари ва бошқа баъзи бир районларда сабзавот ва мева ҳосилдорлиги паст. Ҳосилдорликни оширишнинг бош резервидан фойдаланиш — қолоқларни илғорлар даражасига кўтариш, қишлоқ хўжалик ишлари барча жараёнларини бундан буён ҳам механизациялаштиришга эришиш зарур.

Олимларнинг тавсияларини тадбиқ этишга, илғорлар, новаторларнинг тажрибасини кенг оммалаштириш масалаларига қурултойда катта эътибор берилди.

Республикада янги тармоқ-цитрусчилик тармоғи пайдо бўлди. Бир қанча хўжаликлар ажойиб халқ селекциячиси З. Фаҳриддинов меҳнат қилаётган Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхоздан ибрат олиб, лимонзорлар барпо этдилар. Ҳозир бу лимонзорларда мўл ҳосил етиштирилмоқда. Лимон, апельсин етиштиришни янада кўпроқ ривожлантириш, айниқса Ўзбекистон шароитида цитрус ўсимликларининг пленка тагида ўстириш мумкин бўлган навларини етиштириш лозим. Хўжаликлар шу йилнинг ўзидаёқ салкам 6 миллион дона қимматли мева ўстиришни мўлжалламоқдалар, беш йилликнинг якунловчи йилида эса шундай мевалар етиштириш икки баравар кўпайтирилади.

Қурултой қатнашчилари узумчилик проблемаларига ҳам катта эътибор бердилар. Яқин келажакда ҳар йили узум етиштиришни 1,5 миллион тоннага, майиз тайёрлашни 100 минг тоннага етказиш мўлжалланмоқда. Бунда «Узплодоовощвинпром» хўжаликларида янги токзорларни анча кўпайтирилади. Бундай хўжаликларда яқин беш йил ичида қирқ-эллик минг гектар токзор вужудга келтирилади. Сўрилардан фойдаланиш узум ҳосилдорлигини ошириш резервларидан биридир. Бу тадбир узум бошларини анча кўпайтириш имконини беради.

Икки йил мобайнида республиканинг ҳамма токзорларини ана шу илғор технологияга ўтказиш керак.

Қурултойда ҳозир бўлганлар томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов катта нутқ сўзлади. У қурултой коммунистлар билан партиясизлар мустаҳкам блоки СССР Олий Советига ўтказилган сайловда порлоқ ғалаба қозонганлиги туфайли юзага келган зўр сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати жўш урган бир вазиятда ўтаётганлигини таъкидлади. Бутун совет халқи каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам ўртоқ Л. И. Брежневнинг Бауман округи сайловчилари ҳузурида сўзлаган нутқида ўртага қўйилган вазифаларни бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилиб, хўжалик ва маданий қурилишда янги марраларни эгаллашга азми қарор берганлар.

Янги юксак марраларга эришмоқ учун деҳқончилик маданиятини янада сабот билан ошириш, ихтисослаштириш ва концентрациялаш, техника тараққиётини жадаллаштириш, қишлоқ хўжалик ишлари барча жараёнларини механизациялаш каби резервлардан фойдаланиш зарур. Ялпи ҳосилни тобора кўпайтиришга, гектар самарадорлигини оширишга, барча сифат кўрсаткичларини яхшилашга эришиш лозим. Теплица хўжаликларига, сабзавот омборлари, музхоналар қурилишига алоҳида эътибор бериш керак.

Бепоён унумдор ерлари мўл ҳосил миришкорлари билан машҳур серқуёш Ўзбекистон республика аҳолисининг сабзавот, картошка, мева полиз маҳсулотлари, цитрус меваларга, юқори сифатли узумга тобора ошиб бораётган эҳтиёжини таъминлай олади ва таъминлаши керак, бу қимматли маҳсулотларни Сибирь, Узоқ Шарқ, чекка шимол районларига, мамлакатнинг саноат марказларига етказиб беришни кўпайтира олади ва кўпайтириши лозим.

Ш. Р. Рашидов чорвачиликни юксалтириш билан боғлиқ вазифаларга алоҳида тўхталиб ўтди. Гўшт, сут, тухум ва чорвачиликнинг ҳамма маҳсулотларини етиштириш ҳажмини тинмай кўпайтириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш — қишлоқ хўжалиги барча меҳнатчиларининг ишидир.

Қурултой қатнашчилари беш йилликнинг тўртинчи йили учун социалистик мажбурият қабул қилдилар. Республика деҳқонлари бу йил бир миллион 100 минг тонна сабзавот, 190 минг тонна картошка, 550 минг тонна полиз маҳсулотлари, 290 минг тонна мева ва 350 минг тонна узум етиштиришни мўлжалламоқдалар.

Қурултой ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар Л. И. Греков, Н. Р. Қурбонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, И. Б. Усмонхўжаев, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Қ. А. Аҳмедов, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими О. П. Гореславский иштирок этдилар.

* * *

Қурултой қатнашчилари халқ селекциячиси, Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхознинг цитрус етиштирувчиси З. Фаҳриддинов иши билан танишдилар.

(ЎзТАГ).

Суратда: суҳбат пайти.

В. Мусаэльян ва Э. Песов фотоси. (ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ ТАИЛАНД БОШ МИНИСТРИ К. ЧАМАНАННИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Совет Иттифоқига расмий визит билан келган Таиланд короллиги бош министри генерал Криангсак Чамананни 22 март куни Кремлда қабул қилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет-Таиланд муносабатларининг ҳозирги аҳволи, бу муносабатларни ривожлантириш истиқболлари муҳокама қилинди. Томонлар Совет-Таиланд ҳамкорлигини кўп йўналишларда кенгайтириш ва мустаҳкамлашга интилишларини билдирдилар. Бу эса Совет Иттифоқи билан Таиланд халқларининг манфаатларига, Осиё қитъасида тинчлик ишига хизмат қилади.

Халқаро проблемаларни муҳокама қилиш вақтида Жануби-Шарқий Осиёда сўнгги кунларда бўлиб ўтган воқеаларга алоҳида эътибор берилди. Л. И. Брежнев айтдики, Совет Иттифоқи шу райондаги халқларнинг ўз суверенитети ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш йўлида сарфлаётган куч-ғайратини тушунади. Осиёда мустаҳкам тинчлик, давлатлар ўртасидаги муносабатларда куч ишлатишга ёки куч ишлатиш билан таҳдид қилишга йўл қўймаслик, мустақиллик ва суверенитетни, чегараларнинг дахлсизлигини қатъий ҳурматлаш, ички ишларга аралашмаслик принципларига, тўла тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро фойдали асосда иқтисодий алоқаларни ва бошқа алоқаларни кенг ривожлантириш принципларига асосланиши керак. Бу районда кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштириш, қитъадаги давлатлар ўртасида чинакам яхши қўшничилик ҳамкорлигини ривожлантириш Осиёдаги барча халқларнинг ҳаётий манфаатларига ҳам, ялпи тинчлик манфаатларига ҳам мос бўлиб тушган бўлур эди. Ўзининг тинчликсевар сиёсатига содиқ бўлган Совет Иттифоқи мана шу муҳим ишга бундан кейин ҳам ўзининг ижобий ҳиссасини қўшаверади.

Совет Иттифоқи шуни назарда тутадики, деб уқтириб ўтди Л. И. Брежнев, ҳозирги вақтда Ҳинди-Хитойдаги барча мамлакатлар ўртасида дўстликка, ўзаро ишончга ва яхши қўшничилик муносабатларига асосланган барқарор муносабатларни ривожлантириш учун имкониятлар яратилмоқда. Совет Иттифоқи Таиланд билан ва барча давлатлар билан ўз қўшнилари бўлмиш Жануби-шарқий Осиё мамлакатлари билан тинч-тотув яшашни истаётган социалистик Вьетнамни тўла равишда қувватлайди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг референти Е. М. Самотейкин қатнашди.

(ТАСС).

ЙИЛЛАРДАН ЎЗИБ

БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКЛАР ҚАҲРАМОНЛАРИ САФИМИЗДА

«Биринчи беш йилликлар қаҳрамонлари сафимизда».

Бу ташаббус ҳар бир ёшнинг қалбида жанговарлик туйғуларини мавж урдиради. Оталар қаҳрамонликларига содиқ қолишга, юксак чўққиларга ундайди.

Суннат Тошхўжаев бошлиқ бригада аъзолари бу йил катта хирмон ишқида меҳнат қилишяпти. Ўтган йил ҳосили йиғиштириб олингач ер сифатли шудгор қилинди. Қишда техника сифатли ремонтдан чиқарилди. Баҳорги экин экиш кампаниясига тайёргарлик кундан-кунга қизиб бораяпти.

Дала шийпонига Рустам ота Турсунмуродов тез-тез келиб турадилар. Рустам ота ярим асрлик партия стажига эга. Совет ҳукумати учун курашда, босмачиларга қарши жангларда, коллективлаштириш даврида фаол қатнашган. Кўп йиллар партия органларида ишлаган Рустам Турсунмуродов ҳозир шахсий пенсионер. Колхоз партия комитети томонидан Суннат Тошхўжаев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасига агитатор этиб тайинланган.

Ёшлар унинг суронли йиллар воқеалари ҳақидаги суҳбатларини жон қулоқ бўлиб тинглашади, саволлар ёғдиришади. Рустам ота орқали бригада аҳли Ватанимиз йилномаларининг зарҳал саҳифалари, жасоратга тўла воқеалари билан таниш ва сирдош. Шунинг учун ҳам «Биринчи беш йиллик қаҳрамонлари сафимизда» ватанпарварлик ташаббуси бригада коллективи томонидан биринчилар қаторида қўллаб-қувватланди. Илғор бригада азаматлари инқилоб чавандози Рустам ота Турсунмуродовни коллективга қабул қилишга қарор қилишди.

Энди ёшлар Рустам ота ва у билан бир сафда суронли курашларда қатнашган, бахтли турмушимиз учун жон фидо қилган биринчи беш йилликлар қаҳрамонлари учун ҳам катта «оқ олтин» хирмони кўтарадилар. Улар ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилига ҳар гектар ердан 60 центнердан ҳосил олишга азму-қарор қилишди.

Ёшларнинг бу аҳди айрим одамларни ҳайрон қолдирди. Ахир улар ўтган йили бор-йўғи 45 центнердан ҳосил олишганди-ку. Ҳа, ўтган йили об-ҳаво оғир келди. Деҳқоннинг режаларини бузиб юборди. Баъзи карталарда чигитни қайта экишга мажбур бўлинди. Бўлмаса бригада азаматлари 1977 йилда ҳар гектар ердан анча юқори ҳосил ундиришганди.

Комсомол-ёшлар бригадаси аҳли 1971 йилдан сурункасига районда биринчи бўлиб халқ хўжалик планини бажариб келмоқда. Ўтган йили ҳам неча бор социалистик мусобақада ғолиб чиқишди. «Коммунистик меҳнат бригадаси» шарафли номини уч йилдан бери оқлаб келишяпти. Ўтган йили ВДНХнинг дипломини олиб, рангли телевизор билан мукофотланишди.

Район партия комитети, район ижроия комитети, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитети, комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи доимий сақлаш учун бригадага топширилган. Бу эса илғор коллективни янги зафарлар сари ундамоқда.

Комсомол-ёшлар шу кунларда баҳорги экин экиш кампаниясига ҳамма нарсани тахт қилиб қўйганлар. Гектарига 10 тоннадан маҳаллий ўғит жамғарилди. Ориқ ерларга 20 тоннадан солиш мўлжалланган.

Ариқ-зовурлар тартибга келтирилаяпти. Экиш техникаси эса мавсумга шай қилиб қўйилган. Бу ишда айниқса механизатор Абдуллажон Оллоёров жонбозлик кўрсатди. Бригада аъзоларидан Гулхан Ҳатамова, Адолат Қаҳрамонова, Саодат Абдуллаевалар ҳам ташаббускорлар изидан бориб самарали меҳнат қилмоқдалар.

Коллектив бу йил ўн биринчи беш йиллик ҳисобига «оқ олтин» топширади. Йиллардан ўзиб ишлаётган бригада коллективи она-Ватан хирмонига барака киритиш, биринчи беш йилликлар қаҳрамонлари жанговар анъаналарига содиқ қолган ҳолда янги ютуқларни кўзлаб иш тутмоқда.

Б. ПУЛАТОВ,
Чиноз районидаги Карл Маркс номли колхоз.

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ТАРАДДУДИ

Тошкент трактор заводи маданият уйининг ҳаваскор артистлари меҳнат байрамига махсус янги программа тайёрладилар. 21 апрель куни агитбригада ҳамда вокал-чолғу ансамбли корхона цехларида шанбалик қатнашчилари ҳузурида концерт қўяди.

Корхонанинг барча ишчилари ленинча шанбаликда қатнашишга қарор қилдилар. Бу кун «зарбдор меҳнат намунасини кўрсатамиз» шиори остида ўтади. Ленин ордени ва Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери созловчи М. Туробов белгиланган смена топшириғини бир ярим баравар ошириб бажаришга аҳд қилган. Созлаш ва пармалаш касбларини ўзлаштириб олганлиги унга мана шундай серунум меҳнат қилишга имкон беради. Фрезерчи С. Юнусов шанбаликни юқори кўрсаткичлар билан нишонлайди. У норманн 120—140 процент бажариш мажбуриятини олган. Ёшлар ветеранларнинг даватини қизғин маъқулладилар. Шу куни Владимир Зайцев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси, бошқа коллективлар энг юқори иш унумига эришишга қарор қилдилар.

Тошкент тракторсозлари 21 апрель куни ҳаммаси бўлиб 120 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарадилар, ўнлаб узел ва деталлар эса тежалган материаллардан тайёрланади.

* * *

«Ташсельмаш» заводининг Маҳмуд Мўйдинов бошчилик қилаётган контакт пайвандлаш бригадаси шанбалик куни аъло сифатли маҳсулот тайёрлашга қарор қилди. Коллективнинг одатдаги кунлик кўрсаткичи 120 процент бўлиб, меҳнат байрамида бу кўрсаткич яна 10 процент ошади. Меҳнат усулларини такомиллаштирган, замонавий асбоблар прогрессив ускуналардан фойдаланаётган, турдош касбларни ўзлаштириб олган контакт пайвандлаш бригадасининг мастерлари Ильич туғилган куннинг 109 йиллигини юқори меҳнат унумдорлигига эришиш билан нишонлашга аҳд қилдилар. Бригадирнинг ўзи нормани 200 процент бажариб, бошқаларга намуна бўлишни ният қилган.

Бригада аъзоларининг ташаббусини корхонадаги ўнлаб бригада ва смена қўллаб-қувватлади. 21 апрель куни Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводида 80 минг сўмлик маҳсулот тайёрланади.

(ЎзТАГ).

Шу кунларда Калинин районидаги «Хасково» совхозининг далаларида кўкламги ишлар авж олиб кетди. Ҳар бир ишчи ўзига топширилган вазифани садоқат билан бажармоқда. Суратда: (чапдан) 4-бригаданинг тажрибали сувчиси Айтон Алметов эгатларга сув қуймоқда; (ўртада) далага кўчат келтирилди; механизатор Суннат Ўтамишев.

А. Абалян фотолари

РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИДАН ХАТЛАР

2. ПРОПАГАНДИСТ КАДРЛАР ТЎҒРИСИДА ПАРТИЯВИЙ ҒАМХЎРЛИК

МЕҲНАТКАШЛАРНИ ғоявий-сиёсий, меҳнат ва аҳлоқий тарбиялаш ишининг муваффақияти кўп жиҳатдан пропагандистга боғлиқдир. Пропагандист идеология ишида марказий ўрин эгаллаб келди ва ҳозирда ҳам шундай ўрин эгалламоқда.

Доҳиймиз В. И. Ленин ёзганидек, ҳар қандай мактабда энг муҳими лекцияларнинг ғоявий-сиёсий йўналишидир. Бу йўналиш нима билан белгиланади? Бутунлай ва мутлақо лекторлар состави билан.

Ўртоқ Л. И. Бержнев «КПСС идеология ишининг актуал масалалари» китобида, КПСС Марказий Комитети ноябрь (1978 йил) Пленумида сўзлаган нутқида бу масалага алоҳида эътибор беради: «В. И. Ленин бизни имкони борича кўпроқ ишчанликка, конкретликка, оперативликка ўргатган эди. Хўжалик, ташкилий иш ва шу билан бирга кўп даражада оммавий-сиёсий, мафкуравий иш ҳам шу талабларга жавоб бериши керак».

Бу ўқув йилида Ленин райони сиёсий маориф системасида 1505 пропагандист машғулот олиб бормоқда. Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари пропагандист кадрлар тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилиб турибдилар.

Пропагандистлар тўғрисида партиявий ғамхўрлик кўп қиррали тушунча бўлиб, у тарғиботчи кадрларни танлаш ва тарбиялашга кундалик эътибор бериш, унинг сифат составини яхшилаб боришга эришишдан иборатдир. Шунингдек, бу — пропагандистлар ғоявий-назарий савиясини ошира бориш, методик маҳоратини такомиллаштириш, уларда актив тарбиячи ва ташкилотчига хос фазилатларни ривожлантириш ҳам демакдир. Ана шу масалалар, республика Компартияси Марказий Комитетининг КПСС XXV съезди қарорлари асосида пропагандист кадрларни танлаш ва ўқитишни такомиллаштириш тадбирлари тўғрисидаги қарори муносабати билан, район партия комитети бюросида атрофлича муҳокама қилинди.

Кейинги йилларда район пропагандистлари состави хўжалик кадрлари, мутахассислар, хўжалик, партия ва совет активлари, шунингдек, назарий семинарларнинг энг яхши тайёргарлик кўрган тингловчилари ҳисобига анча бойиди. Бу эса ўз навбатида пропагандистлар сифат составини анча яхшилашда муҳим роль ўйнади. Ҳозирги вақтда партия маорифи системасида ўтказилаётган машғулотлар раҳбарларининг 98 проценти олий ва тугалланмаган олий маълумотлидир. Уларнинг 70 проценти — КПСС аъзоси, 15 проценти — корхона ва муассаса раҳбарлари, 20 процентга яқини ўқитувчилар ва илмий ходимлардир. Улар марксча-ленинча назарияни яхши биладилар, пропагандистлик тажрибасига эгадирлар.

Ўрта Осиё темирйўл бошқармаси бўлимининг бошлиғи А. Абдуллаев, Ўзбекистон КП Марказий Комитети нашриётининг бош редактори С. Хўжаев, Октябрь революцияси номли завод металлургия бўлимининг катта инженери И. Платонов, Тошкент темирйўл транспорти инженерлари институти кафедра мудири, иқтисод фанлари доктори, профессор Э. Севликянц ўз билимлари, ташкилотчилик тажриба ва талантларини сиёсий маориф ишига бағишлаганлар.

Пропагандистлик маҳоратига идеология ишининг назарияси ва услубларини, психология, педагогика, логика ва социологияни, партия маорифи методикасини чуқур билиш, кишилар билан ишлашнинг энг мақбул методларини ўрганиш ва уларни амалда қўллаш орқали эришилади.

Кейинги вақтда бу масалаларга алоҳида эътибор берилмоқда. Масалан, Тошкент педагогика институти педагогика ва психология кафедрасининг мудири, психология фанлари доктори, профессор М. Давлетшин «Партия пропагандасида педагогика ва психология масалалари», Тошкент олий партия мактаби доценти, фалсафа фанлари кандидати Ф. Ким «Нотиқлик санъати асослари», Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими В. Логинова «Пропагандистлик маҳоратининг психологик ҳусусиятлари» мавзуларида пропагандистлар учун қизиқарли лекциялар ўқишди.

Ҳозирги вақтда «Ривожланган социализм Конституцияси» курси бўйича бошланғич ва ўрта звено раҳбарларининг доимий семинари ташкил қилинган. Назарий семинарларнинг раҳбарлари эса область партия комитетининг Сиёсий Маориф уйида ўз малакаларини оширмоқдалар.

Районда «Пропагандист — беш йилликка» ватанпарварлик ҳаракати кенг ёйилди. Бу ташаббусни электрон техника заводининг пропагандистлари Г. Исҳоқов, А. Ефимов, Ц. Свинцова кабилар биринчи бўлиб қўллаб-қувватлашди. Район партия комитети бюроси мазкур бирлашма пропагандистларининг ишини маъқуллаб, пропаганда ва агитация бўлимининг «Пропагандист — беш йилликка» ҳаракатига қўшилган пропагандистларнинг ижодий иш планлари тўғрисидаги хатини барча бошланғич партия ташкилотларига йўллади. Шунингдек, шахсий-ижодий план тузиш бўйича тавсиялар кўп нусҳада босилиб, тарқатилди. Навбатдаги пропагандистлар конференцияси ҳам шу масалага бағишланди. Унда пропагандистлардан Ч. Одобаш ва А. Ефимов шахсий ижодий план тузиш тажрибаси билан ўртоқлашдилар. Октябрь революцияси номли завод пропагандистлари И. Платонова ва Г. Губанова иш тажрибаси ёритилган варақа чиқарилди. Ҳозирги вақтда 945 пропагандист мазкур план бўйича иш олиб бормоқда.

Пропагандистларимиз ўз тингловчиларининг ижтимоий-сиёсий ва меҳнат активлигини янада авж олдириш борасида ҳам муҳим ишларни амалга оширмоқдалар. Электрон техника заводининг пропагандистлари шахсий планлар, социалистик мажбуриятлар, тежамкорлик бўйича шахсий счётларни ишлаб чиқишда ишчиларга катта ёрдам кўрсатдилар.

«Учқун» бирлашмасида эса ўқувнинг ҳамма звенолари машғулотларида тингловчилар оширилган социалистик мажбуриятлар олиш имкониятларини муҳокама қиладилар, иқтисодий ҳисоб-китобларни бажарадилар. Марксизм-ленинизм асослари мактабининг тингловчиси, ишчи В. Лошак ўз беш йиллик планини муддатидан илгари бажариш ташаббуси билан чиқди. Унинг ташаббусини кўпгина тингловчилар, партия ташкилоти қўллаб-қувватлади.

Октябрь революцияси номли заводда ҳам деярли ҳар бир тингловчи меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, тежамкорлик учун бошланган мусобақада фаол қатнашмоқда.

Район партия ташкилоти пропагандистлар билим савияси ва маҳорати йил сайин бойиб, такомиллашиб бориши учун алоҳида тадбирлар белгиламоқда. Партия ходимлари пропагандистлар билан тез-тез учрашиб, суҳбатлар ўтказиб туришади, машғулотларда бўлишади. Энг яхши пропагандистлар фахрий ёрлиқлар билан мукофотланади. Уларнинг портретлари район Ҳурмат тахтасига қўйилади. Умуман райондаги юздан ортиқ пропагандист «Шавкатли меҳнати учун» медали, республика Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиқлари, 160 дан ортиқ пропагандист область, шаҳар ва район партия комитетларининг Ҳурмат китобига ёзилган.

Р. КУШЧЕВА,
Ленин район партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири ўринбосари.
Б. ГОЛЬДИН,
район партия комитетининг марксча-ленинча таълим бўйича методика кенгаши аъзоси, тарих фанлари кандидати.

Бўстонлиқ районидаги хўжаликларда боғбонлар ва сабзавоткорлар бир-бирлари билан учрашиб ўзаро тажриба алмашиб турадилар. Эришилган ютуқларни кенг оммалаштиришда мутахассислар фаол қатнашмоқдалар. Суратда: район қишлоқ хўжалик бошқармасининг катта агрономи В. И. Ионенко сабзавоткорлар билан машғулот ўтказмоқда.
И. Портнов фотоси.

Калинин районидаги Свердлов номли совхозда карам кўчати экиш тугалланмоқда. Суратда: иккинчи бўлим ишчилари Зарифа Иброҳимова, Арофат Аҳмедова ўртоқлар иш устида.
Б. Ғофуров фотоси.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ЗИЕ МАСКАНЛАРИ

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги 14-мактаб учун қурилган янги ўқув залида дастлабки стендлар пайдо бўлди. Стендларнинг бири революцион шоир Ҳ. Ҳ. Ниёзий таваллудининг 90 йиллигига бағишланади. Яқинда бу ерда «Ҳамза-инқилоб куйчиси» деган темада китобхонлар конференцияси бўлиб ўтди.

Бектемирдаги 2-район кутубхонаси хизматидан ҳам китобхонлар мамнун. Жавонларга 25 мингга яқин бадиий ва ижтимоий-сиёсий китоблар териб қўйилган кутубхонанинг 2300 дан ортиқ аъзоси бор. Шуниси қувончлики, бу маскан ён атрофдаги колхозлар ва қишлоқ кутубхоначилари учун малака ошириш базаси бўлиб ҳам хизмат қиляпти. Бу ерда ҳар ойда икки марта кутубхоначилар семинари ўтказиляпти.

●

ОБОД ВА КЎРКАМ

МАРКАЗДА қурилаётган 830 ўринли мактаб, 20 та турар жой биноси кўзга кўриниб қолди. Нарида эса 2 гектарлик теплица хўжалиги бўй ростлаб турибди. Совхоз кўчалари бўйлаб юрган кишининг баҳри-дили очилади. Замонавий уй-жойлар, болалар боғчалари, магазинлар, марказий район кутубхонаси ва бошқа объектлар қишлоқ жамолини очиб турибди.

Калинин районидаги «Москва» совхози ишчилари йил сайин ишлаб чиқариш кўламини кенгайтирмоқдалар. Экинлар ҳосилдорлигини оширмоқдалар. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришдан тушаётган даромад ҳисобига совхозда катта қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Қурилиш билан бирга йўллар ҳам тартибга солиняпти. Бу йил бўлимлараро 5 километр йўл текисланади.

●

ПИОНЕР ЁЗИ СОЗ ЎТАДИ

БУ ЙИЛ областимиздаги соғломлаштириш лагерларида 323 мингдан ортиқ ўғил-қиз саломатлигини мустаҳкамлайди. 35 та пионер лагери, шаҳар мактабларида 542 та лагерь ташкил этилади. Лагерлар учун зарур жиҳозлар сотиб олинмоқда.

121 колхоз ва совхозда меҳнат-роҳат лагери ташкил қилинади. Уларда ўқувчилар ота-оналарига ёрдам бериш билан бирга мириқиб ҳордиқ чиқаришади. Саёҳат ишқибозлари учун ҳам қулай шароитлар яратиб берилади. Ёзги каникул давомида 142 мингдан ортиқ ўқувчи республика ва Иттифоқ бўйлаб сафарга чиқади. Сафар давомида улар қаҳрамон шаҳарлар билан танишадилар, бепоён ўлкамизнинг диққатга сазовор жойларини бориб кўрадилар. Жумладан 6200 ўқувчи баҳорги таътил кунлари Бухоро, Самарқанд, Хива шаҳарларига сафар қилади.

«Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи чигит экиш бошланиши муносабати билан сеялкалар ишлаб чиқариш суръатини кун сайин авж олдираяпти. Суратда: корхона 4-цехининг илғор слесарларидан Қ. Орипов ва М. Райфуддинов колхоз ва совхозларга жўнатиш учун тайёрлаб қўйилган янги сеялкаларни кўздан кечиришяпти. Бу илғор ишчилар смена нормасини 140 процентга етказиб бажармоқдалар.
М. Нуриддинов фотоси.

ТРАНСПОРТ, ҲАЙДОВЧИ, ЙЎЛ

БУТУНИТТИФОҚ ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ ОЙЛИГИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

[ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИ ДАВЛАТ АВТОМОБИЛЬ ИНСПЕКЦИЯСИНИНГ БОШЛИҒИ, МИЛИЦИЯ ПОЛКОВНИГИ С. С. ТЕЛЬЯНЦ БИЛАН СУҲБАТ].

●

— СТЕПАН Сергеевич, ҳаммамизга маълумки, ҳаракат хавфсизлиги ойликлари ҳар йили бирнеча марта ўтказилади. Шу ойларда йўл — транспорт ҳодисалари бошқа ойлардагига нисбатан фарқ қиладими! Масалан, ўтган йилги Бутуниттифоқ ҳаракат хавфсизлиги ойлигида область миқёсида қандай натижа кузатилди!

— АЛБАТТА, ҳаракат хавфсизлиги ойлигида йўл-транспорт ҳодисалари анча камаяди. Ўтган йиллар тажрибаси шуни кўрсатиб турибди. Масалан, 1978 йил апрель ойида Бутуниттифоқ ҳаракат хавфсизлиги ойлиги ўтказилди. Бу ойда авария ва бахтсиз ҳодисалар йилнинг олдинги уч ойидагига нисбатан кескин камайган. Апрелда 90 авария бўлган, унда 33 киши ҳалок, 26 киши эса ярадор бўлган. Май ойида эса авариялар апрелдагига нисбатан 5 тага камайган, уларда 22 киши ҳалок бўлган, 87 киши жароҳатланган. Бундан кўриниб турибдики, ҳаракат хавфсизлиги ойлиги тугагандан кейин ҳам унинг эпкини давом этаверади, самараси кейинги ойлар мобайнида ҳам кўринаверади.

Шунинг учун ҳам биз, баъзилар ўйлаганидек, ҳаракат хавфсизлиги ойлигини бир ойлик кампания деб тушунмаслигимиз керак. Унинг таъсир доираси кенг. Шунингдек, «йўл ҳодисаси»ни ҳам осон тушунамиз. Аслида эса, бу ҳодисаларнинг замирида инсонлар ҳаёти, давлат мулки ётибди. Ҳайдовчи интизомли бўлса, ҳаракат хавфсизлиги қоидаларига инспекторлардан, жазодан қўрққанидан эмас, балки виждонан, инсонлик бурчи тушунчасидан келиб чиқиб амал қилса ўз ҳаётини хавф остига қўймаган бўлади, оиласини, бола-чақасини етим қолдирмаган, бегуноҳ кўз ёшларини тўкмаган бўлади. Шу билан бирга, давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим халқ хўжалик юклари ўз вақтида манзилларига етиб боради, минглаб сўмлик давлат мулки — транспорт воситалари сафдан чиқмайди. Кўрдингизми, оддийгина қилиб айтиладиган «транспорт ҳодисаси» ортида қандай мураккаб ҳолатлар ётибди! Лекин, минг афсуски, машина рулини тутган ҳар бир киши ҳам бу ҳақда чуқур ўйлаб кўрмайди...

— Айрим жиноятлар, давлат мулкини талон-тарож қилиш кўпинча автомашиналар воситасида амалга оширилади. Бунга қарши курашда область автоинспекцияси ходимлари қандай тадбирларни қўллашмоқда!

— СЎЗСИЗ, бу бизнинг бутун фаолиятимиз билан боғлиқ масала. Йирик магистрал йўллардаги шлагбаумли ва шлагбаумсиз ГАИ постлари ва бошқа участкалардаги масъул кишиларнинг асосий вазифаси — давлат мулкини ўзлаштирувчиларга, мўмай даромад кетидан қувиб киракашлик қилаётган ҳайдовчиларни ушлаб жазолашга қаратилган. Масалан, яқинда давлат номер белгиси 25—61 ТШМ «ЕРАЗ-762» машинасининг шофёри Раҳимов Калинин районида квитанциясиз юкни олиб кетаётганда қўлга тушди. У олти ой муддатга машина ҳайдаш гувоҳномасидан маҳрум қилинди.

Бундай мисолларни анчамунча келтириш мумкин. Бироқ шуни айтиш керакки, давлат машинасидан шахсий бойлик орттириш йўлида фойдаланаётган автокорхоналар ва ташкилотлар раҳбарлари, шофёрларга қалбаки йўлланма ёзиб бераётган диспетчерлар ва бошқа мутасадди ўртоқлар зарур жавобгарликка тортилмаяпти. Назаримда, масаланинг шу томонига ҳам эътиборни кучайтириш вақти келди. Бундан ташқари, шахсий машинасида киракашлик қилаётган кўплаб кишилар ҳам инспекторларимиз томонидан аниқланиб, тегишли жазосини олмоқда. Давлат номер белгиси 52—19 ТШЛ бўлган «Жигули» автомобилининг соҳиби Ҳайит Бўриев Тошкентдан Паркентга тўрт кишини олиб кетаётганида қўлга тушди. Текширишдан сўнг унинг ҳақиқатан ҳам киракашлик қилгани исботланиб, уч ой муддатга машина ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум этилди.

Пайтдан фойдаланиб, давлат машинаси ва шахсий машинасида киракашлик қилаётган бундай ҳайдовчиларга «бугун булмаса эртага қўлга тушасиз, киракашликка ружу қилманг» дейиш лозимга ўхшайди...

— Степан Сергеевич, илғорлар, интизомлилар ҳамма жойда ва ҳаммавақт мақталади, қолоқлар, қоидабузарлар қораланади, танқид қилинади. Областимизда Бутуниттифоқ ҳаракат хавфсизлиги ойлигида яхши ва ёмон, қатнашаётган шаҳарлар, районлар ва автохўжаликларни кўрсатсак.

— МАРҲАМАТ. Аввал шуни айтиш керакки, биз ҳозир номларини келтирадиган илғорлар ва қолоқлар ҳаракат хавфсизлиги ойлигида бирдан яхши ёки бирдан ёмон бўлиб қолмаган. Бу ҳар бир оддий иш кунидаги изланишлар ва меҳнат самараси ёки ўзибўларчилик кайфияти оқибатидир. Албатта, уларнинг ана шу яхши-ёмон хусусиятлари, меҳнатлари ҳаракат хавфсизлиги ойлигида янада яққолроқ бўртиб кўринади.

Ангрен, Янгиобод, Бекобод шаҳарлари ва Янгийўл, Тошкент, Бекобод районларини мамнуният билан тилга оламиз. Бу шаҳар ва районларда ҳаракат хавфсизлиги ойлигининг ўтган 18 кунида биронта ҳам йўл — транспорт ҳодисаси рўй бермади. Бунда шаҳар ва районларнинг раҳбар ходимлари, автоинспекцияси коллективлари, автохўжаликлар коллективларининг актив фаолияти диққатга сазовордир. Улар область, ГАИси тузган тадбирларни бажариш билангина чекланиб қолмай, ана шу тадбирларга ўзларининг таклиф ва мулоҳазаларини ҳам киритадилар. Ишни яхшилашга хизмат қиладиган таклифларни эса биз ҳамиша мамнуният билан қабул қиламиз...

Аксинча, Чирчиқ (ГАИ бошлиғи Э. Жуманов), Олмалиқ (ГАИ бошлиғи С. Сафаров) шаҳарлари ҳамда Орджоникидзе райони (ГАИ бошлиғи А. Ҳолмуродов) йўл-транспорт ҳодисаларининг кўплиги билан «ном қозонишмоқда». Чирчиқ ҳозирча «рекордчи». Март ойининг ўтган 18 кунида шаҳарда 7 та авария содир бўлди.

Автохўжаликлар орасида Чирчиқ автобус-таксомотор парки (директори ўртоқ Воронин), Бектемирдаги 56-автобаза, Янгийўл автобус-таксомотор парки (директори ўртоқ Аванесов) йўл-транспорт ҳодисалари «мусобақасида» олдинда боришяпти. Ҳаракат хавфсизлиги ойлигининг 18 кунида чирчиқликлар тўртта, бектемирликлар иккита, янгийўлликлар учта авария содир қилишди. Оққўрғон автотранспорт корхонаси, Ўрта Чирчиқдаги 74-автобаза, Янгийўлдаги 2503-автоколонна коллективлари эса биронта ҳам аварияга йўл қўймай, бошқаларга намуна бўлишмоқда.

— Аварияларнинг содир бўлиши ёки камайиши йўлларнинг аҳволига ҳам боғлиқ. Ҳозир Тошкент — Олмалиқ магистралида ажойиб янгилик қилиняпти: йўлни иккига ажратиб темир-бетон деворлар қўйилмоқда. Бунинг самараси равшан — машиналар ҳеч қачон рўпара тўқнашмайди. Бу жиҳозни бошқа йирик йўлларда ҳам тезроқ қўлланса... Умуман, ГАИ билан йўл қурувчилар ўртасидаги ҳамкорлик қандай!

— ЙЎЛ — ҳамма вақт бизнинг диққат марказимизда турадиган масала. Ҳар қандай янги йўл бизнинг тасдиғимиздан ўтмагунча қурилмайди. Улар билан алоқамиз мустаҳкам. Ходимларимиз мунтазам равишда йўлларни назорат қилиб боришади. Аварияга олиб келиши мумкин бўлган участкалар тўғрисида акт ёзилиб, ўша заҳоти область ёки республика магистрал йўллар эксплуатация бошқармасига жўнатилади. Улар белгиланган муддатда чора кўришлари, камчиликни бартараф қилишлари шарт. Агар уларнинг айби аварияга олиб келган бўлса, албатта, тегишли йўл қурувчи ходимлар жавобгарликка тортилади. Масалан, ўтган йили 3 сентябрда Тошкент — Чиноз йўлининг 24-километрида қурувчилар бир машина асфальтни йўлга тўкиб, ҳеч қандай огоҳлантирувчи белги қўймасдан кетишган. Натижада, «Т-28-4МС» тракторини бошқариб бораётган тракторчи унга бориб урилган ва ҳалок бўлди. Ғалаба район йўл ремонт-қурилиш бошқармасининг мастерлари жавобгарликка тортилди.

Тошкент — Олмалиқ магистралига келсак, бу Иттифоқимизда биринчи қўлланилган ҳақиқатан ҳам ажойиб янгилик. Ҳозир жами 65 километр магистралнинг 35 километрига темир-бетон девор-тўсиқлар қурилди, қолган масофада ҳам қурилади. Бунда рўпара келаётган транспорт воситаларининг бир-бирига урилиши юз фоиз йўқ бўлади. Бу эса — авариянинг энг хавфли туридир.

Бундай девор-тўсиқларни бошқа магистрал йўлларда ҳам қурилса жуда катта иш бўларди. Бироқ, бу кўп ҳажмда иқтисодий харажатлар билан боғлиқ... Умид қиламизки, халқ хўжалигимиз иқтисодий қудрати орта борган сайин бу масала ҳал қилиб борилади...

— Степан Сергеевич, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш бевосита ГАИ ходимларининг маҳорати, билими, тажрибаси ва ниҳоят — виждони масалалари билан боғлиқ. Бу борада сиз бошлиқ бўлган коллективда тарбиявий ишлар олиб борилаяптими!

— СЎЗСИЗ. Икки дивизион командирларининг ўринбосарлари бевосита ходимлар ўртасида таълим-тарбиявий ишлар билан шуғулланади. Автоинспекторлар виждони масаласини яхши гапирдингиз ва биз бу нарсани ҳеч қачон эътибордан четда қолдираётганимиз йўқ. Ҳар ойда мунтазам равишда тарбиявий ишларга бағишланган йиғилишлар ўтказилади, унда кенг доирада турли масалалар муҳокама қилинади...

— Сўнгги савол. Кейинги пайтларда носоз машиналар ва қоидабузар шофёрларни аниқлашда, уларнинг айбини исботлашда ГАИ ходимларига техника воситалари ёрдамга келмоқда. Шулар ҳақида икки оғиз гапириб берсангиз.

— ҲОЗИРГИ кунларда магистрал йўлларда киноаппаратга ўхшаш мослама тутган автоинспекторларни кўриш мумкин. Бу — юриб кетаётган машина тезлигини аниқлайдиган «Спидган» мосламасидир. Область ГАИсида ҳозирча тўртта «Спидган» бўлиб, йирик трассаларда қўлланилмоқда. Энг хавфли одамлар — машина рулини маст ҳолда бошқарган шофёрлар. Яқинда инспекторларимиз ихтиёрига 2 мингта индикатор берилди. Тез кунларда Япониянинг катталиги сигарет қутисидек алькометрлари қўллана бошлайди. Булар — спиртли ичимлик ичган шофёрларни қўлга тушган жойида мастлигини исботлаб ҳужжатлаштириш имконини беради...

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

КЎЧАТ ЭКИНГ, БОҒ ҚИЛИНГ

РЕСПУБЛИКАМИЗ пойтахти йилдан-йилга чирой очиб, обод ва кўкаламзор шаҳарга айланмоқда. Янги-равон кўчалар, хушманзара янги турар-жой районлари, майдон ва хиёбонлар очиляпти. Ҳозир ободончилик ва кўкаламзорлаштириш борасида бир қанча ишлар амалга оширилмоқда. Шаҳарда жами янгидан 78 та кичик хиёбон барпо қилинмоқда. Уларнинг умумий майдони 43,5 гектарга тенгдир.

Ленин районининг Қуйлиқ массивида 3 гектар, Ҳамза районидаги Ангрен шоссеси, генерал Петров кўчаси ва бошқа янги қурилаётган бинолар атрофида 5 гектарга тенг хиёбон очилади. Юнусобод массивида хиёбонлар майдони ўтган йилга нисбатан 1 гектарга кенгайтирилади. Болалар йили муносабати билан ўндан ортиқ соя-салқин хиёбонларда болалар майдончалари қурилади.

Тошкент янада кўнгилочар яшил шаҳар бўлиши дарахт, бута ва гуллар кўпайишига боғлиқ. Бу йилги мавсумда 500 минг туп манзарали дарахт, 1 миллион 681 минг бута ва «яшил тўсиқ» ўсимлиги экилади.

— Ўтказилаётган дарахт ва гул кўчатлари Тошкент, Фарғона, Наманган шаҳарларидаги мевали ва манзарали дарахт кўчати етиштирувчи совхозлардан келтирилди, — дейди шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бошқармасининг бош агрономи Қўчқор Ваққосов. — Атиргулнинг ўзидан пойтахтимизнинг хиёбонларига, магистрал кўчаларига 200 минг туп кўчат ўтқазилади. Бир йиллик гуллардан эса 6 миллион туп экамиз. Шу кунгача белгиланган режадаги дарахт ва гул кўчатларининг 60 проценти экиб бўлинди.

Пойтахтимизни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш учун курашаётган Фрунзе район меҳнаткашлари баҳорги кўчат экиш икки ойлигини яхши ўтказишмоқда. Районда 8.5 гектар ерни ишғол қиладиган 10 та янги кичик хиёбон барпо қилинади. Айниқса, Саломатин ва Муқимий кўчалари, Бўржар ва Салор каналлари зонаси, Фарҳод ва Полторацкий кўчалари яна ҳам гўзаллашади. Бу районда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш бўйича махсус штаб иш олиб бормоқда.

Тошкентнинг бошқа районларида ҳам бу борадаги барча ишлар корхона, муассаса ва ўқув юртлари коллективлари томонидан ҳашар йўли билан амалга оширилаётир.

М. ЗАРИПОВ.

ҚИШЛОҚДА АВТОМАГАЗИН

Ҳаётимиз тобора фаровонлашиб, турмушимиз гўзаллашиб бораётган ҳозирги кунларда қишлоқларда шахсий енгил машиналар сотиб олаётганлар тобора кўпаймоқда. Узоқни яқин, мушкулини осон қиладиган машина ва мотоцикллар ҳар бир хонадоннинг эҳтиёжига айланиб бораётганлиги қувонарлидир.

Киров участкасида ишга тушган янги автомагазин фақат Оҳунбобоев номли колхоз аъзоларинигина эмас, балки Тошкент райони меҳнат аҳлини ҳам ҳурсанд этди. Илгарилари шахсий машина эгалари керак бўлган эҳтиёт қисмларни харид қилиш учун шаҳарга тушишга мажбур бўлсалар, энди бунга ҳожат қолмади. Шунингдек янги магазинда турли маркадаги машина ва мотоциклларни ҳам сотиб олиш мумкин.

О. МИРПЎЛАТОВ.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

БЕЛБОР

Белоруссиялик олимлар яратган ўта қаттиқ материал белбор деб номланди. Куб шаклига эга бўлган бор нитриди жуда юқори температура ва катта куч билан сиқилишларга чидамли бўлиб, қаттиқликда олмосга бўш келмайди. Белбор ёрдамида чўян ва қаттиқ пўлат ҳиллари ишланади...

Белборнинг блоклари бир-бирига уланиши ва пайвандланиши мумкинлиги унинг муҳим ҳоссаларидан бўлиб, бу саноат учун муҳим аҳамият касб этади.

ФИАНИТЛАР

СССР Фанлар академиясининг П. Н. Лебедев номли Физика институтини қисқача ФИАН деб атайдилар. Бу ерда юқори температурага чидамли металлар оксидларидан яратилган минералларни эса фианитлар деб юритадилар. Фианитлар ўта юқори температура таъсирига, химиявий реагентлар, совуқ ва атмосфера ўзгаришларига бефарқ бўлиши билан фарқланади.

Улардан ҳозирги вақтда электроникада, химия саноатида, оптикада ва заргарликда фойдаланилмоқда. Фианитлардан ясалган лазер элементлари, линзалар, призма учун ишлатиладиган идишчалар, электрод ва заргарлик буюмлари кенг кўламда қўлланилмоқда. Фианитлар лицензиясини ҳозир Италия, Франция, Канада, Япония каби мамлакатлар сотиб олишди.

ГАЛОБАКТЕРИЯ

Бундан уч йил бурун Калифорния университетининг илмий ходими Уолтер Стоккениус денгизларда яшовчи янги бактерияни топган ва ўрганганлигини эълон қилган эди. Мана энди галобактериянинг кўпгина янги хусусиятлари маълум бўлди. Бошқа бактериялар яшай олмайдиган шароитларда ҳам ҳаёт кечираолувчи галобактерил қуёш нури энергиясидан фойдаланар экан.

Текширувлар галобактерия барча жонивор-у бактерия ёки микроорганизмлар, яшаши мумкин бўлмаган шароитларда ҳам кўпайиши мумкин эканлигини исботлади.

«Социалистическая индустрия» газетасидан.

АДАБИЙ ТАНҚИД ФИДОЙИСИ

ОЗОД ШАРАФИДДИНОВ 50 ЁШДА

ОДАТДА ижоди баркамол, кашфиётчи олимда шу ҳислатлар бўлади: атрофлича, чуқур билим, кенг мушоҳида, холислик, принципиаллик, ҳақгўйлик, талабчанлик, мутолаа, ижодий изланишлар изчиллиги. Беруний мукофоти лауреати, истеъдодли адабиётшунос, мунаққид Озод Шарафиддиновда худди шу хислатлар мавжуд. Шу сабабли унинг тақризлари, мақолалари, илмий обзорлари, адабий-танқидий очерклари, ижодий портретлари, дарслик ва монографиялари адабиётимиз равнақида эллигинчи йиллардан бери жуда муҳим роль ўйнаб келяпти.

ЭЛЛИГИНЧИ йилларда Москвада машҳур рус олимлари таълимида чиниқиб, Тошкентга фан доктори, кандидати илмий даражаларини олиб қайтган Иззат Султонов, Матёқуб Қўшчонов, Лазиз Қаюмов, Ҳафиз Абдусаматов, Турсун Собиров, Пиримқул Қодиров, Бердиали Имомов, Озод Шарафиддинов ва бошқалар ўз мураббийлари ишончини оқлаш учун астойдил ижодий изландилар. Улар изланишларининг ажойиб самаралари танқидчилигимиз ривожида бутунлай янги бир даврни бошлаб берди. Эллигинчи йилларда эстетик пландаги анализ босқичга кўтарилди. Натижада ёзувчи ижоди, давр жараёни бадиий маҳорат масалалари планида тадқиқ этила бошланди.

Озод Шарафиддинов худди шу тахлитдаги чуқур илмий-ижодий ишлари билан ўз ҳамкасбларига кўпдан бери ибрат бўлиб келаётган танқидчиларимиздан биридир.

Бу ажойиб инсоннинг кўп фазилатларидан бирини алоҳида таъкидлагим келади. «Шарқ юлдузи» журналининг ўтган йилги IV сонида унинг «Давр даъвати» деб номланган мақоласи эълон қилинди. Шу мақолада муаллиф ўз тенгқурлари романлари ҳақида билдирган танқидий фикрлари бир ҳикматни эслатади: «дўст ачитиб гапиради». Худди шу сифат Озод Шарафиддиновга хос асосий хислатлардан. Буни махсус таъкидлашимизнинг сабаби бор. Айрим танқидчиларимиз баъзан билмай, баъзан эса, била туриб, қандайдир «андиша»ларга бориб, бирон-бир асарни ёки бирон-бир ёзувчи ижодини ортиқча баҳолаб юборади, уни кўкларга кўтариб мақтаб, нуқсонлари ҳақида ломмим демай, ёзувчини чалғитади, унинг ижодий камолотига, адабиётимизнинг равнақига зарар етказади.

Озод Шарафиддинов адабиётимизнинг нуқсонлари тўғрисида ҳам, муваффақиятлари ҳақида ҳам ҳаққоний фикрни айтади.

Бугун эллик ёшлиги нишонланаётган юбиляримизнинг тафаккур доираси кенг бўлиб, адабиётимизнинг қайси муаммосини таҳлил этмасин, уни қардош халқлар адабиётлари билан қиёслайди, шу тахлитда масалани типологик текшириш орқали ёзувчи услубидаги, асаридаги ўзига хосликларни ҳам, муштарак томонларни ҳам, мавжуд адабий анъаналарни қандай новаторона хусусиятлар билан бойитаётганини ҳам яққол очиб, атрофлича, чуқур далиллаб беради. Танқидчи муайян бир асар таҳлилидан, бир ижодкор, бир адабий жараён тадқиқидан юксак илмий-ижодий умумлашмалар чиқаради, адабиётимиз равнақи учун муҳим аҳамиятга эга бўлган назарий проблематик мулоҳазаларни ўртага ташлайди.

Олимнинг мазмундор китобларидан бири «Адабий этюдлар»дир. Китобдаги мақолалар қизиқарлилиги, жонлилиги, образли ифодаларга бойлиги, назарий проблематик характердалиги туфайли танқидчилигимиз жиддий ютуқларидан бири даражасига кўтарилди. Улар тематик ва жанр хусусиятлари жиҳатлари билан хилма-хил: баъзилари танқидий этюд, айримлари адабий-тарихий характерда бўлса, бошқалари назарий проблематик руҳда, қолганлари эса ижодий портрет шаклида ёзилган. Лекин уларни ўзаро узвий боғлаб, бирлаштириб, композицион яхлитликни таъминлаб турган омиллар бор. Булар талаб, меъёр ва позиция. Автор китобида қўйилган масалаларга адабиёт ҳақидаги марксизм-ленинизм классиклари таълимотидан, социалистик реализм адабиёти олдига қўйиладиган асосий вазифалардан келиб чиқиб ёндошади, ёзувчи ижодини, адабий жараённи, асар қимматини талабчанлик, юқори меъёр принципларига амал қилиб баҳолайди. Бунда танқидчи қарашларининг объективлиги, позициясининг аниқ ва равшанлиги, коммунистик идеал асосларига мувофиқлиги яққол сезилиб туради. Мақолалардаги барча масалалар ёзувчиларнинг санъаткорлик маҳоратини очиш орқали ёритилади.

«Адабий этюдлар»нинг яна бир ҳислати унда миллий адабиётларнинг ўзаро алоқаси ва таъсири проблемаси атрофлича чуқур тадқиқ этилганлигида кўрилади. Бунда адабий алоқаларнинг ўзига хос томонлари, хусусиятлари, тарихий илдизлари, тараққиёт омиллари, ривож динамикаси, турли халқлар адабиёти вакилларининг бир-бирига таъсири, устоз анъаналарини шогирд қандай давом эттириши каби қатор муҳим масалалар авторнинг диққат марказида туради. Танқидчи адабий муносабатларнинг асосий тараққиёт қонуниятларини, миллий адабиётларнинг тарихий типологик ўхшашлиги ва ўзаро таъсири диалектикасини очади. Ундаги «Ленин ва адабиёт» мақоласида эса доҳийнинг адабиёт, айрим ёзувчилар ижоди юзасидан билдирилган мулоҳазаларининг моҳияти очилиб, уларнинг адабиётимиз равнақидаги роли ҳар томонлама илмий равишда ёритиб берилган.

Озод Шарафиддинов ўз мутахассислиги бўйича чуқур билимдон, малакали кадрлар тайёрлашда ҳам кўпдан бери жонбозликлар кўрсатиб келаётган устозлардан. Унинг раҳбарлигида диссертациялар ёқлаган Умарали Норматов, Абдуғофур Расулов, Санжар Содиқов, Маъмур Абдуллаев, Талъат Солиҳов, Нуриддин Бобохўжаев, Мукофот Мақсудова, Мухтор Худойқулов, Абдусаид Фахриддинов, Қаллибек Сейданов, Қодир Пирматов, Тўлқин Йўлдошев каби шогирдлари ҳам илм ва одобда бир-биридан баркамол. Буларнинг мазмундор, нафис мақолалари, монографияларини ўқиб, руҳланиб, таълим берган устозингга балли дейсан киши.

Озод Шарафиддиновнинг устозлиги фақат илмий кадрлар етиштиришдагина эмас, балки кўплаб истеъдодли ёзувчиларни кашф этишда, уларга оқ йўл тилаб, адабиёт майдонига олиб чиқишда ҳам яққол кўринади. Бургут болаларини парвозга ўргатганида қунишга қўймай, тинимсиз юксаклик сари ундаганидек, Озод Шарафиддинов ҳам доим шогирдларини ижодий камолот томон бошлайди. Мевали дарахтнинг боши эгик бўлади, дейди халқимиз.

Озод Шарафиддинов ҳам ўз мевалари — «Замон, қалб поэзия», «Яловбардорлар», «Истеъдод жилолари», «Адабий этюдлар» каби китоблари, бир-биридан доно шогирдлари билан қанча фахрланса арзийди. Лекин у ниҳоятда камтар ва камсуқум. Камтарликдан, ижодий изланишлардан топган камолингиз завол кўрмасин устоз! Зотан нафосатга бахшида умрнинг заволи бўлмагай.

Баҳодир ҒУЛОМОВ.

Ҳамид ҒУЛОМ,
Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати.

УЧ ЮЛДУЗ

ПАХТАКОРЛАР УСТОЗИ ҲАМРОҚУЛ ТУРСУНҚУЛОВ ХОТИРАСИГА

Бу ерда тинмайди меҳнат узун кун,
Далаларда ҳаёт — муттасил тўлқин,
Юксак мўрилардан сочилар учқин,
Посёлка ҳам худди шаҳардай ёрқин,
Кундуздай чароғон қишлоқларда тун,
Ҳамма нарса мавжуд ҳур инсон учун.
Кенг мойдонда порлаб кўринар
ҳайкал,
Оқ мармарла лавҳа—сўзлари зарҳал,
Унда таърифланган мардлик
мукаммал,
Гарчи қисқаликда кичик бир ғазал,
Чўзиқ гап не керак ғазалхон учун,
Айниқса, вақти зиқ бир деҳқон учун?
Шўралисой эди бу қўриқ оти,
Ботқоқ бўлган сойнинг икки қаноти,
Чиябўриларнинг тунлар фарёди...
Хуллас, шу ваҳшатга замон Фарҳоди
Халқи билан кирди имтиҳон учун,
Дилига тўккани гавҳар кон учун.
Биргина трактор, ўн-ўн беш кетмон,..
Ўғил бола гап шу: бўлмади осон...
Шўролар давлати қўллади чунон:
Одамлар кўпайди, кенгайди майдон.
Яна нима керак отахон учун?
Ҳеч асос қолмади пушаймон учун.
Шўр қочди, ботқоқлар қуриди тамом,
Табиатга ҳужум этарди давом,
Боғлар кўкарарди, тикланарди том,
Ғўзалар гуркираб, хулласи калом,
Пойдевор қурилди чўнг хирмон учун,
Шодлик келди ҳар бир хонадон учун.
Бўстон пайдо бўлди юртнинг бўзида.
Ҳайкалга боқаман, деҳқон кўзида
Ҳамон умид чақнар
баланд кўксида
Чақнаган шуъладай уч юлдузида!
Мангулик қисматдир қаҳрамон учун,
Эл фахри чексиздир отахон учун.
Тик чўққига ўхшар ота кўкраги,
Тепиб турган каби ҳамон юраги,
Ишлаб тургандаги каби билаги,
Кўзларида порлар эзгу тилаги:
«Йўқ, мен ўлмаганман бу замон учун,
Деятгандай. — Ўлим йўқ деҳқон
учун!»

Ўзи Фарғонадан бўлади асли,
Худди Ҳамза каби инқилоб насли,
Курашларда кечган йигитлик фасли,
Йўлдош ота мисли хислати, фазли,
Тупори!
Келмади шараф-шон учун,
Келди оқ пахтаю, тансиқ нон учун...

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ПЕКИН—ТИНЧЛИККА ХАТАРДИР

ПРАГА. «Руде право» газетаси ўзининг бош мақоласида бундай ёзади: Пекиннинг Вьетнамга бостириб кириши сиёсий ва ҳарбий жиҳатдан барбод бўлди. Жиноий агрессия маочиларнинг башарасини бутун дунёга очиб берди. У маочилар сиёсатининг буюк давлатчилик, гегемончилик моҳиятини фош қилди, бугунги кунда Пекин потенциал ҳарбий можаронинг энг катта ва хавфли ўчоғи эканлигини юз миллионлаб кишиларга яққол кўрсатди. Маочиларнинг ҳарбий жиноятлари Мао Цзедун ворисларининг сурбетликлари ва ёвузликларини тамомила фош қилди. Улар ўзларининг жаҳонга ҳукмрон бўлишдек телбалик ҳаракатларида ҳеч нарсадан қайтмасликлари ҳаммага равшан бўлди.

НЬЮ-ЙОРК. Жанубий Африка коммунистик партияси раҳбарлигининг аъзоси В. Семе Пекиннинг ВСРга қарши сурбетларча агрессиясини қатъиян қоралади. В. Семе АҚШ компартиясининг назарий органи «Политикл афферс» журналида бу агрессия маочи раҳбарлар йўлининг мантиқий оқибати бўлди, деб ёзади. Маочилар, дейди у, ишни ўтакетган сўл авантюристик позицияларга ўтишдан бошлаб, кейинчалик ашаддий антисоветизмни авж олдирдилар ва пиробард натижада империализмнинг энг реакцион кучлари билан бирга баррикадаларнинг бир томонига ўтиб қолдилар.

КАМПАЛА. Хитойнинг қаҳрамон Вьетнам халқига қарши агрессияси Пекиндаги раҳбарлар сиёсатининг моҳиятини яққол очиб берди. Хитой маъмурлари империализм ва реакция кучлари билан тил бириктириб, Вьетнам халқига қарши қонли авантюра бошладилар, деди Уганданинг таниқли жамоат арбоби, Уганда-Совет дўстлиги ва маданий алоқалари жамиятининг ижро этувчи секретари Альфред Браффе. Вьетнам халқи кўп йил мобайнида курашиб, ҳаддан ташқари кўп талафотлар бериб, қийинчиликларга учраб озодлик ва мустақиллик ҳуқуқини қўлга киритган эди.

КИНГСТОН. Ямайка тинчлик кенгаши ҳамма Хитой қўшинлари Вьетнам территориясидан сўзсиз олиб чиқиб кетилишини ҳамда Хитой агрессияси Вьетнамга етказган зарарлар тўланишини талаб қилди. Биз, дейилади кенгаш баёнотида, бутун Ямайка халқи номидан гапириб, социалистик Вьетнамга қарши разил агрессияни, минглаб тинч аҳоли, шу жумладан, болалар, кексалар ва хотин-қизлар ёппасига қирилганлигини, босқинчилар Вьетнам территориясида талончилик ва зўравонлик қилганликларини қатъиян қоралаймиз. Хитойнинг агрессияси — вашингтонлик қуролфурушлар фойдасини кўзлаб, тинчлик ва социализм ишига қилинган хоинликдир.

НЬЮ-ЙОРК. Буюк давлатчилик шовинизмидан кўзларини ёғ босган Хитой раҳбарлари тарих ғилдирагини орқага буриш ниятида Вьетнамга қарши телбаларча жиноий уруш бошладилар. Революцион идеаллардан руҳланган Вьетнам халқи бу ёвуз ҳужумни даф этиб, мислсиз қаҳрамонлик кўрсатди. Доминикана компартиясининг Санто-Домингода бўлиб ўтган II миллий съезди қабул қилган резолюцияда шундай дейилади. Съезд делегатлари барча Доминикана коммунистлари номидан гапириб, Пекиннинг империалистик кучлар билан манфур тилбириктирувини қораладилар.

ДЕҲЛИ. Бу ерда парламент аъзоси, ҳукмрон Жаната партиясининг бош секретари Мадху Лимайе раислигида Вьетнамга ёрдам кўрсатиш комитети тузилди. Сиёсий партиялар, касаба союзлари, студентлар, ёшлар ва хотин-қизлар ташкилотларининг вакиллари комитет составига кирди.

ТОКИО. Япония демократик жамоатчилиги Хитой қўшинлари ВСР территориясидан тамомила олиб чиқиб кетилишини талаб қилмоқда. Япония-Хитой дўстлиги жамияти мана шу ҳаракатнинг ташаббускори бўлиб чиқди. «Акахата» газетасининг таъкидлашича, жамият Пекиннинг Вьетнамга қарши қуролли агрессиясини қатъиян қоралади. Жамият кейинги кунларнинг ўзидагина Вьетнам халқининг ХХР агрессиясига қарши одилона курашини қўллаб-қувватлаб, Японияниниг турли районларида 60 дан ортиқ митинг ва йиғилишлар ўтказди.

(ТАСС, 22 март).

МУСТАҲКАМЛАНАЁТГАН ҲАМКОРЛИК

ДЕҲЛИ, 23 март. (ТАСС). Ҳиндистон Совет Иттифоқининг бераётган иқтисодий ёрдами туфайли оғир саноатни ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришди ва машинасозлик асбоб-ускуналари билан таъминлаш соҳасида олға силжиди, дейилади Ҳиндистон савдо ва саноат палатаси федерациясининг бу ерда эълон қилинган докладида. СССРнинг иқтисодий ва техникавий ёрдами билан Ҳиндистонда неча ўнлаб катта металлургия, машинасозлик, нефть тозалаш корхоналари ва бошқа ишлаб чиқариш объектлари қурилди. Докладда кейинги 25 йил мобайнида ҳар иккала мамлакат ўртасида товар оборотининг ҳажми 1953 йилги 13 миллион рупиядан ўтган йили 10 миллиард рупияга етганлиги уқтириб ўтилади.

РАҲБАРЛАР ОРАСИДА ЯНА ЎЗГАРИШ

ТОКИО, 22 март, (ТАСС). Маҳаллий журналистларнинг доираларида Хитой раҳбарлари ўртасидаги вазият жуда кескинлашганлиги тўғрисидаги маълумотлар тарқалди. Тайбей ва Пекиндан олинган хабарларга кўра «маданий революция» натижасида юқорига кўтарилиб қолган бир неча таниқли арбоблар, шу жумладан ХКП Марказий Комитети сиёсий бюросининг бир неча аъзоси ҳукуматга қарши гуруҳга мансубликда ва фитна тайёрлашда айбланди. «Фитначилар» орасида аввало Марказий комитет раисининг ўринбосари Ван Дунсин билан У Дэни тилга олмоқдалар. Хуа Гофэннинг мавқеи мураккаблашганлиги ёки ҳатто лиқиллаб қолганлиги ҳам шу маълумотларда айтилган.

Шубҳасиз, Вьетнамга қарши қилинган агрессия ва унинг Хитой ички ривожи ҳамда халқаро мавқеи учун бўлган салбий оқибатлари сабабли Хитой раҳбарлари орасидаги ихтилофлар чуқурлашиб бораётганлиги аниқ гап. Вьетнамга ҳужум қилиш тўғрисида қабул қилинган қарор учун жавобгарлик Дэн Сяопин зиммасига юкланмоқда. Шу билан бирга Дэн Сяопинни танқид қилиш қийин, чунки уни қўллаб-қувватлаб турган ҳарбий гуруҳ мамлакат раҳбарлигидаги кучларнинг жойланишига ҳамон ҳал қилувчи таъсир ўтказиб турибди.

ЛИВАННИНГ Жанубий районларида аҳвол ҳамон танглигича қолмоқда. Исроил армияси қўллаб-қувватлаётган ўнг христиан отрядлари Ливан ҳукуматининг мамлакатда вазиятни нормаллаштириш планларини бузишга интилиб, иғвогарликларини давом эттирмоқдалар. Суратда: Тибнин шаҳридаги техшириб ўтказиш пункти.

ЛОТАРИНГИЯ металлургия саноати корхоналарида ишчилар кўплаб ишдан бўшатилаётганлигига қарши ҳаракатлар бўлиб ўтди. Суратда: Франция шимолининг иш ташлаган металлурглари.

ТАСС фотохроникаси.

СИЁСИЙ НАЙРАНГБОЗЛАР

БИРЛАШГАН Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси 1979 йилни — колониализм ва миллий зулмга қарши мардона кураш олиб бораётган Намибия халқи билан бирдамлик йили деб эълон қилди.

Бу йил Намибия тарихига миллий-озодлик учун курашни янада кучайтириш йили бўлиб киряпти. Преторий режимига қарши кураш йилнинг дастлабки ойларидан бошлабоқ қизғин тус олди. Бутун мамлакатни ўз ичига қамраб олган кураш иштирокчилари тўла ғалаба қозонилмагунга қадар миллий-озодлик учун курашни тўхтатмасликни шиор қилиб олдилар.

Намибия халқига аллақачон миллий мустақиллик берилиши керак бўлишига қарамай, капитал дунёсидаги бир ҳовуч сиёсий найрангбозлар дипломатик ҳийлакорликдан нарига ўтишаётгани йўқ. «Бизларнинг аралашувимиз туфайли Намибия тез орада миллий мустақилликни қўлга киритади» — деган гапни улар тез-тез такрорлайдиган бўлиб қолдилар. Ўзларини адолатпарвар қилиб кўрсатишга интилаётган мустамлакачилик корчалонлари амалда Жанубий-Ғарбий Африка Халқ ташкилоти партиясини ён беришга мажбур қилишга уринмоқдалар.

Акс ҳолда бевосита уларнинг йўл-йўриқлари ва актив қўллаб-қувватлашлари билан ўтган йилнинг охирида Намибияда БМТ Хавфсизлик кенгашининг қарорига хилоф равишда ғайри қонуний сайлов ўтказилмаган ва бу сайловдан бироз олдинроқ эса Жанубий-Ғарбий Африка Халқ ташкилоти (СВАПО) раҳбарлари қамоққа олинмаган бўлур эди.

Шу нарса аянчлики, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва Африка бирдамлиги ташкилоти Жануби-Ғарбий Африка Халқ Ташкилотини Намибия халқининг қонуний вакили, деб тан олганлигига қарамай Преторий ирқчилари ана шу партия вакиллари билан бирор марта ҳам очиқдан-очиқ музокара олиб борганлари йўқ.

Жанубий Африкадаги ирқчи ҳукмрон доиралар ва уларнинг Ғарбдаги ҳомийлари Намибия халқига миллий мустақиллик беришни оғизда эътироф этаяпти-ю, амалда мамлакатдаги бой хомашё запасларига тиш-тирноғи билан ёпишиб олаяпти. Чунки, мамлакатдаги табиий бойликлар жуда ҳам катта иқтисодий ва стратегик аҳамиятга эга. Агар ҳокимият тепасига Намибия халқининг бирдан-бир қонуний вакили — Жануби-Ғарбий Африка Халқ ташкилоти партияси келгудек бўлса, ана шу бойлик тақдирини мустамлакачилар яхши биладилар. Шунинг учун ҳам улар сиёсий найрангбозлик қилиб, Жануби-Ғарбий Африка Халқ Ташкилоти партиясининг сиёсий ҳаракатини бузиб тарқатиб юборишга зўр бериб уринаяптилар.

ХАЛҚАРО МАВЗУДА

Жанубий-Ғарбий Африка Халқ Ташкилоти партияси Марказий Комитетининг аъзоси, партиянинг ташқи ишлар бўйича секретари Питер Мусшиханге яқинда журналистлар билан қилган суҳбатида мамлакатда ўтказилиб келинаётган ирқчилик сиёсати ҳақида тўхтаб, шундай деди: «Биз шунга қатъий ишонч ҳосил қилганмизки, Ғарбдаги давлатлар ҳеч қачон Намибия халқини ирқчилар зулмидан озод қилишга бирорта қатъийроқ чора кўрган эмас. Шунинг учун ҳам биз Ғарб давлатларининг Намибия масаласида ўтказиб келаётган дипломатик манёврларига доимо шубҳа билан қараймиз. Ғарбдаги сиёсий корчалонларнинг шаккокликлари Намибия ватанпарварларининг озодлик ҳаракатларини бостириш учун, Жанубий Африка Республикасидаги каллакесарларнинг нафас ростлаб олишлари учун имконият яратиб беришга қаратилгандир».

Родезия қуролли кучларининг қўмондони, генерал-лейтенант Питер Уоллс яқинда сўзлаган нутқида «Менинг агентларим ва диверсантларим ҳар куни Родезия билан қўшни бўлган Африка давлатларида актив ҳаракат қилмоқдалар» — деб мақтангани бежиз эмас.

Жанубий Африка Республикаси Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қарорини оёқ ости қилиб, яқинда Намибияда «сайлов» ўтказди. Агар Бирлашган Миллатлар Ташкилотинигн назорати остида Намибияда демократик сайлов ўтказилгудек бўлса, Жанубий-Ғарбий Африка Халқ Ташкилоти партияси ҳар қандай ҳолда ҳам ғолиб чиқишини жуда ҳам яхши билган ирқчилар, сайловни бевосита ўз назоратлари остига олдилар. Бу билан Жанубий Африка Республикаси Намибияда ўзининг сиёсий ва иқтисодий ҳукмронлигини ўтказадиган қўғирчоқ ҳукумат ўрнатишга интилаётганлигини ҳеч кимдан яшираётгани йўқ.

Мамлакатдаги сиёсий ва ҳарбий террорга қарамай, Намибия халқи янги мустамлакачилик тузуми ўрнатилишига қарши курашни тўхтатгани йўқ. Сиёсий мустақиллик, қонуний ҳуқуқларни қўлга киритиш учун, эркинлик ва демократия учун кураш йўлида минглаб ватанпарварлар қурбон бўлмоқдалар. Минглаб ватанпарварлар концлагер ва қамоқхоналарда азоб чекишяпти. Лекин буларнинг бирортаси ҳам Намибия халқининг иродасини бука олмаяпти. Улар ўзларининг ғалаба қозонишларига ишонч билан қарамоқдалар.

Намибия ватанпарварлари ўзларининг миллий мустақиллик учун олиб бораётган адолатли курашларини жаҳонда барча прогрессив кучлар, социалистик мамлакатлар, қардош Африка халқлари қатъий қўллаб-қувватлаётганликларини кўриб турибдилар.

Э. ЮНУСОВ,
фалсафа фанлари кандидати, доцент.

ЭРОН КУРДИСТОНИДАГИ ВАЗИЯТ

ЛОНДОН, 22 март. (ТАСС). Информация агентликларининг Теҳрондан хабар беришича, Эроннинг Курдистон вилоятида ҳукумат қўшинлари билан Эрон Курдистонига автономия берилишини талаб қилаётган маҳаллий курд аҳолиси ўртасида уруш ҳаракатлари давом этмоқда. Рейтер агентлиги кеча бутун кун давомида армиянинг қўшимча бўлинмалари Сенендеж вилоятининг бош шаҳрига келдилар, деб хабар беради. Қуршаб олинган гарнизонга вертолётлар орқали қурол-яроғ ва ҳарбий аслаҳа етказиб турилди. Ҳукумат қўшинлари Курд қўзғолончиларининг позицияларини қаттиқ ўққа тутмоқдалар. Кўп киши ўлди ва ярадор бўлди.

Теҳрон радиоси хабар беради: Эрон ҳукумати аҳвол билан танишиб чиқиш учун миллий мудофаа министри А. Маданини ва ички ишлар министри С. Жаводини Курдистонга юборишга қарор қилди.

ҚЎПОРУВЧИЛИК ҲАРАКАТЛАРИ ҚОРАЛАНДИ

ҚОБУЛ, 22 март. (ТАСС). Афғон халқи демократик Афғонистон душманларининг қўпорувчилик ҳаракатларини, уларнинг мамлакат ички ишларига аралашувини кескин қораламоқда. Қобул, Ғазна, Фарах, Фариаб, Нимрўз, Заболи, Урузган, Нангархарда ҳамда бошқа вилоятларда оммавий митинг ва намойишлар бўлиб ўтмоқда. Ишчилар, деҳқонлар ва хизматчилар, ўқувчилар миллий-демократик партия билан халқ ҳукуматини тўла-тўкис қўллаб-қувватлашларини изҳор этмоқдалар, ғарбдаги империалист доираларнинг ва Хитой маочиларининг топшириғи билан мамлакатнинг меҳнаткаш халқига қарши фитналар режасини тузаётган аксил инқилобий унсурларнинг жиноятқорона ҳаракатларига лаънат ўқимоқдалар.

Матбуотнинг хабарига кўра, хавфсизлик кучлари Афғонистон территориясига бостириб кирган ва Ҳиротда тартибсизликлар қилган тахминан 4 минг кишилик сотқинлар шайкаларини маҳаллий аҳоли мадади билан батамом тор-мор этганлар. Кобул радиосининг хабарида шу нарса таъкидланадики, «афғон меҳнаткашларининг диний асосда гижгижлаш йўли билан ўзларининг тескаричилик қора ниятларини рўёбга чиқармоқчи бўлган душманларига яхши сабоқ бериб қўйилди».

Ҳозир Ҳиротда турган ТАСС мухбирлари Ю. Корнилов билан Р. Мусин хабар қиладилар: Афғонистоннинг катталиги жиҳатидан ана шу учинчи шаҳридаги ҳаёт нормал изга тушмоқда. Корхоналар яна иш бошлади, магазинлар очилди, шаҳар транспорти қатнаб турибди. Заводларда, фабрикаларда ва кўчаларнинг ўзида бўлиб ўтаётган оммавий митингларнинг қатнашчилари ҳукумат маъмурларининг ҳаракатларини астойдил маъқуллаб, табрикламоқдалар, ҳукумат маъмурларининг шу ҳаракатлари натижасида аксил инқилобий кучлар Ҳиротда кўтарган исён қатъият билан тез бостирилди.

Тескаричи руҳонийларнинг таъсиридан фойдаланиб, аҳолининг бироз қисмини ўз кирдикорларига тортишга муваффақ бўлган исёнчилар гарчи дастлабки пайтларда казармалар, аслаҳахоналар, озиқ-овқат омборларини босиб олишга муваффақ бўлган бўлсалар ҳам, маҳаллий аҳолининг жуда кўпчилиги дарҳол ва активлик билан революцияни ҳимоя қилишга отланди, аксил инқилоб агентларининг жиноий ҳаракатларига қарши чиқди, деди Ҳирот вилоятининг ҳокими Назифулло Лиҳзод ТАСС мухбирлари билан суҳбатда. Айни аҳолининг мададкорлиги, аксил инқилобчилар таяна оладиган бирон бир мустаҳкам негиз топилмаганлиги исённинг тез ва муваффақиятли бостирилишига имкон берди.

Исён бостирилиб бўлган ҳозирги пайтда аксил инқилоб ишлари Афғонистон ташқарисига бориб тақалиши яна бир карра тасдиқланмоқда. Асир олинган баъзи исёнчилардан топилган ҳужжатлар айни қўшни мамлакатларнинг территориясида Ҳиротга шу шаҳарнинг аҳолиси ниқоби остида махсус тайёрланган иғвогарлар ва безорилар юборилганини ҳеч инкор қилиб бўлмайдиган тарзда кўрсатиб турибди. Бу иғвогарлар ва безорилар олдига қандай қилиб бўлмасин диний адоватни кучайтириш, тартибсизликлар чиқариш, инқилобий ўзгаришларнинг амалга оширилишига ажнабий реакция манфаатларини кўзлаб халақит бериш вазифаси қўйилган эди. Исёнчилар ёнидан кўп миқдордаги чет эл валютаси, шу жумладан Америка доллари ва Англия фунт стерлинги чиқди. Шаҳардаги районлардан бирида Хитой ва Америкада ишлаб чиқарилган қурол-яроғларнинг яширин омборлари топилди.

Афғон революциясининг душманлари ўзларининг жиноятқорона ҳаракатларини давом эттирмоқдалар. Тахар вилоятининг Фархор уезд марказида хитойпараст унсурлар тўполон қилишга уриниб кўрдилар, бу уринишни маҳаллий полиция кучлари аҳоли иштирокида бостирди.

ТЕҲРОН, 22 март. (ТАСС). Эрон ташқи ишлар министрлигининг хабар қилишича, Эрон ҳукумати Афғонистонга қуролли бўлинмалар ёки тўдаларни юборган эмас, Эрон чегараси орқали Афғонистонга шундай қўшилмалар ёки эронлик қуролли ходимларнинг ўтганлиги унга маълум эмас.

ИСЛОМОБОД, 22 март. (ТАСС). Покистон ташқи ишлар министрлиги берган баёнотда айтилишича, у Афғонистоннинг ички ишларига аралашиши учун ёки иккала мамлакат ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатлари давом этишга зид бўлган бошқа фаолият учун Покистон территориясидан фойдаланилгани тўғрисидаги хабарни тасдиқловчи фактларга эга эмас.

Шундай бўлса ҳам, бу баёнотларнинг аксини исботловчи янги маълумотлар бор, чунончи Покистон территориясида қўпорувчилар ва газандаларнинг шайкаларини тайёрлайдиган асосий лагерлар ҳамда фитначилар билан аксил инқилобий унсурларнинг демократик Афғонистонга қарши ҳаракат қилишига мосланган асосий оператив базалар жойлашган.

БУГУН ФУТБОЛ БЎЙИЧА МАМЛАКАТ XXXXII ЧЕМПИОНАТИ МУСОБАҚАЛАРИ БОШЛАНАДИ.

АССАЛОМ, ФУТБОЛ!

Бугун Тошкент, Олмаота, Боку, Тбилиси, Ереван, Ворошиловград, Одесса, Донецк ва Ростов-Дон шаҳарларида янги мавсумнинг биринчи тур ўйинлари бўлиб ўтади.

Мухлисларнинг одати шунақа. Севимли командаси ғолиб келган кун унинг учун бамисоли байрам. Кайфияти яхши, руҳи тетик, иши унумли бўлади. Муваффақиятсизликка учраса куюнади, кейинги ўйинга умид боғлайди.

Командамиз биринчи лигада пешқадамлар сафида борганда ишқибозлар уни олий лигада кўришни хоҳлардилар. Бу умидлари рўёбга чиққач, энг кучлилар сафида олдинроқ ўринда юришини истаШди.

Бу йил биз «Пахтакор»ни янада юқорироқ ўринда кўриш ниятидамиз.

Футбол мухлислари ўтган мавсум бошларида «Пахтакор» гол урмай майдондан чиқмаётган ягона команда бўлиб турипти» деган ёқимли сўзларни кўп эшитишган.

Ҳужумкорликда «Пахтакор» чемпиондан кейин Киев динамочилари, «Шахтёр» ва «Спартак» билан бир ўринда турди. Маълумки, бу командалар ҳисобида 42 тадан тўп бор эди. Бундан ташқари совриндорларга бўш келмаган команда ҳам «Пахтакор» бўлганди.

Тошкентлик футболчилар ўтган мавсумдаги ана шу энг яхши фазилатларини сақлаб қолиб, бу йил янада уюшқоқлик ва ҳужумкорлик руҳида ўйнайдилар, деб ишонамиз. Команда составида деярли ўзгариш бўлгани йўқ. Фақат дарбозабон Чечетин ва ҳимоячи Куриевлар кетишди. Пойтахтнинг «Локомотив» командасидан О. Яновский тошкентликлар сафида ўйнаш истагини билдирди. Тошкентда ўтказилган ўсмирларнинг халқаро турнирида Ўзбекистон терма командаси сафида иштирок этган ҳимоячи Г. Денисов ва ҳужумчи К. Новиковлар мамлакат терма командаси составида ҳам майдонга тушдилар. «Пахтакор» устозлари бу қобилиятли ўйинчиларга ҳам умид боғлашмоқда.

Бу йилги СССР кубоги ўйинлари анча барвақт ва бирмунча бошқачароқ тартибда ўтказилмоқда. Бугунги кунда фақат тўрт команда Тбилиси ва Москва динамочилари, ЦСКА ҳамда «Карпат»гина кубокка умид боғламоқда. Бизнингча, мамлакат футбол федерацияси бундан кейин ҳам Кубок ўйинларини шу тартибда ўтказса мақсадга мувофиқ бўларди. Биринчидан эрта баҳорда командалар расмий ўйинларда тезроқ спорт формасига киришга ҳаракат қилишса, иккинчидан мавсум давомида «икки қуён кетидан қувиш» қабилида иш тутилмасди. Бу йилги футбол мавсумида яна бир қулайлик яратилганки, бу ҳам бўлса СССР халқлари VII спартакиадаси программасидаги футбол мусобақаларидир. Спартакиада учрашувлари мамлакат чемпионатига ҳалақит бермайди. Чунки биринчи давра ўйинлари тугагач, командалар 21 июлдан 5 августгача спартакиадада иштирок этишади. «Пахтакор» республикамиз спорт шарафини РСФСР, Украина ва Тожикистон командалари билан бўладиган группадаги ўйинларда ҳимоя қилади. Икки ғолиб кучли саккизликка йўлланма олади. Футболчиларимиз финалга кириш ниятидалар.

Кўпсонли мухлислар стадион томон ошиқмоқдалар. Мамлакат XXXXII футбол чемпионати стартда. М. Блантернинг шўх футбол марши янграшига саноқли дамалар қолди. Ассалом, футбол!

Ш. УМУРЗОКОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг спорт шарҳловчиси.

Суратда: «Пахтакор» командаси. В. Иванов фотоси.

«ПАХТАКОР»НИНГ БИРИНЧИ ДАВРА ЎЙИНЛАРИ

МАРТ

24. «Пахтакор» — «Торпедо».

АПРЕЛЬ

2. «Пахтакор» — «Динамо» (Киев).

10. «Пахтакор» — «Крилья Советов».

14. «Спартак» — «Пахтакор».

23. «Динамо» (Тбилиси) — «Пахтакор».

27. «Пахтакор» — ЦСКА.

МАЙ

2. «Черноморец» — «Пахтакор».

9. «Зенит» — «Пахтакор».

23. «Пахтакор» — «Шахтёр».

27. «Динамо» (Москва) — «Пахтакор».

ИЮНЬ

1. «Заря» — «Пахтакор».

6. «Пахтакор» — «Қайрат».

13. «Пахтакор» — «Арарат».

17. «Локомотив» — «Пахтакор».

23. СКА — «Пахтакор».

ИЮЛЬ

8. «Нефтчи» — «Пахтакор».

12. «Пахтакор» — «Динамо» (Минск).

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

МАВСУМГА ШАЙМИЗ

Янги мавсум арафасида штатсиз мухбиримиз В. Авагумов тошкентлик футболчиларнинг катта тренери А. П. Кочетков билан учрашиб, унга бир неча саволлар берди:

— **Александр Петрович, чемпионатга кўрилган тайёргарликдан мамнунмисиз?**

— Умуман олганда бу саволга «ҳа» деб жавоб беришим мумкин. Бу йилги мусобақаларга тайёргарликни жуда барвақт декабрь ойидаёқ бошлаб юборган эдик. Ўқув машғулотлари давомида «Неделя» ҳафталиги ҳамда СССР кубоги ўйинларида иштирок этдик. Бу учрашувларнинг ҳаммасига бир мақсад билан — бу йилги мавсумга ҳар томонлама пухта тараддуд кўриш ниятида тушдик. Янги мавсумнинг яна бир оғирлиги шундаки, командалар календарь ўйинларидан ташқари СССР халқлари ёзги VII спартакиадасида ҳам иштирок этадилар.

— **«Пахтакор»нинг мавсумдаги режалари билан ўртоқлашсангиз.**

— Мақсадимиз мамлакатнинг энг кучли ўнта командаси сафидан ўрин олиш. Бу анча қийин бўлса ҳам, лекин футболчиларимиз учун уддасидан чиқса бўладиган марра деб ҳисоблайман.

— **Командадаги ўзгаришлар ҳақида гапириб берсангиз.**

— Деярли ўзгаришлар йўқ. Куриев, Чечетин ва Серостяновлар кетишди. Москванинг «Локомотив» командасидан дарвозабон О. Яновскийни қабул қилдик. Биз ўтган йиллардагидек бу сафар ҳам ўз ўринбосарларимизга умид боғлаймиз.

— **Бугунги рақиб «Торпедо» ҳақида нима дея оласиз?**

— Автозаводчилар билан «Неделя» ҳафталигида учрашиб, ўйинни 2:2 ҳисобида дуранг қилган эдик. Лекин бугунги ўйин кескин ва қизиқарли ўтишига ишонаман. Ҳар бир команда ҳам мавсумни муваффақиятли бошлагиси келади. Бунинг устига биз ўз майдонимизда ўйнаймиз.

— **Кўп сонли футбол мухлислари номидан «Пахтакор»га муваффақиятлар тилашга рухсат бергайсиз.**

— Раҳмат!

МУХЛИСЛАРНИ ХУШНУД ЭТАМИЗ

Бу йил пойтахтнинг «Торпедо» командасига футбол мухлисларига яхши таниш бўлган, бир неча йил «Шахтёр» сафида муваффақият билан ўйнаган Владимир Сальков бошчилик қилмоқда. Штатсиз мухбиримиз В. Иванов автозаводчилар устози билан суҳбатда бўлди ва унга бир нечта саволлар берди.

— **Командангизнинг мавсумга кўрган тараддуди ҳақида гапириб берсангиз?**

— Бу йил биз чемпионатга бир мунча бошқачароқ тартибда тайёргарлик кўрдик. Агар авваллари мавсум бошлангунича 8—9 тадан ўртоқлик учрашувлари ўтказган бўлсак, бу йил 20 тадан ортиқ ўйин ўтказдик. Бу усул тўғри-нотўғрилигини яқин келажак кўрсатиб беради. Декабрда машғулотларни бошлаб, январь ойи бошларида ГФРга жўнаб кетдик. У ерда бир неча командалар билан учрашдик. Ватанимизга қайтиб келгач, «Неделя» турнирида қатнашдик, сўнг Қора денгиз соҳилидаги учрашувлар, Кубок ўйинлари... Айтгандек, кубок учрашувларидан хурсанд эмасмиз. Биринчи лига вакиллари Воронежнинг «Факел» ва Симферополнинг «Таврия» командаларига ютқазиб қўйдик.

— **Командада ўзгаришлар борми?**

— Унчалик кўп эмас. «Торпедо»га «Шахтёр» дарвозабони Чановни ва бир неча қобилиятли ёшларни таклиф этдик, холос.

— **Бугунги рақибингиз ҳақида нима дея оласиз?**

— «Пахтакор» ўз услубига эга бўлган кучли командалардан бири деб ҳисоблайман. Фёдоров ҳужумга бошчилик қилса, Ан ярим ҳимоядa бутун оғирликни зиммасига олади. «Неделя» соврини учун бўлган учрашувда пахтакорчиларга 0:2 ҳисобида ютқазиб туриб, дуранг қилишга муваффақ бўлдик.

— **«Торпедо»нинг бу йилги кўзлаган марраси қандай?**

— Ҳозир бирор нарса дея олмайман. Бир неча марта кучли учлик сафидан жой олган командамиз ҳар қандай вазифанинг уддасидан чиқишга қодир. Лекин бу режа. Амалда уни бажариш керак. Командамиз бу йил чиройли ўйин кўрсатади деб мухлисларни ишонтира оламан.

Спорт

ГАЗЕТА МУКОФОТИ УЧУН

«Ёшлик» спорт аренасида «Ўзбекистон физкультурачиси», «Физкультурник Узбекистана» газеталари соврини учун енгил атлетикачиларнинг мусобақалари икки кун давом этди. Республикамизнинг барча областларидан келган кўнгилли спорт жамиятларининг энг кучли вакиллари учун бу беллашув Ўзбекистон XVIII спартакиадаси олдидан жиддий имтиҳон бўлди.

Програманинг бир қатор турларида қатнашчилар юксак натижалар кўрсатишди. Жумладан ёшлар ўртасида Тошкент область вакили О. Уханов 60 метр масофага югуришда 6,6 секунд натижа кўрсатиб ғолиб келди. Баландликка сакрашда Тошкентнинг «Буревестник» командаси вакили М. Ҳабибуллаев 2 метр 6 сантиметр натижа билан биринчи бўлди. Ядро улоқтиришда «Локомотив» аъзоси А. Чурикиннинг 14 метр 91 сантиметр натижасидан ошадиган биронта спортчи топилмади. 100 метрга финал югуришда фарғоналик А. Кошелёв биринчи бўлди. Аёллар ўртасида тошкентлик С. Сечнева баландликка сакраш программасида биринчи ўринни эгаллаган бўлса-да, унинг кўрсатган 170 сантиметр натижасидан спортчининг ўзи ҳам, тренери ҳам, қолаверса мухлислар ҳам мамнун бўлишмади. Негаки, бу енгил атлетикачининг шахсий рекорди 178 сантиметрга тенг.

Биринчи группада 18397 очко тўплаган пойтахт енгил атлетикачилари биринчи бўлдилар. Тошкент области командаси иккинчи, фарғоналиклар учинчи бўлишди.

Иккинчи группа қатнашчилари бахсида эса Қорақалпоғистон спортчилари ғолиб келишди.

МЕРГАНЛАРНИНГ УЧРАШУВИ

Пойтахтимизда Латвия, Украина, РСФСР, Тожикистон ва Ўзбекистон мерганларининг матч учрашуви бўлиб ўтди. Камондан отувчилар М—2 машқида куч синашдилар. Яқиндагина республика кубоги мусобақаларида аёллар ўртасидагина эмас, балки эркакларнинг кўрсаткичидан ҳам юксак маррани эгаллаган халқаро классдаги спорт мастери Н. Бутузова энг моҳир мерган эканлигини исботлади. Бу машқда 2557 очко тўплаб ғолиб келиб, М-1 машқида Ўзбекистоннинг янги рекордини ўрнатди.

Эркаклар ўртасида украиналик А. Несен биринчи бўлди. Команда ҳисобида ўринлар қуйидагича тақсимланди: Ўзбекистон — 13840 очко, Латвия — 13199 очко, Украина — 12760 очко.

СУТЛИ ТАОМЛАР КОМБИНАТИ

Тошкентдаги «ТашГИПРОНИИздрав» лойиҳа институти мутахассислари бир суткада 25 минг порция сутли таомлар тайёрлаб берадиган комбинат лойиҳасини ишлаб чиқдилар. Комбинат икки қаватли бўлиб, унда сутни қабул қилиш пункти, маъмурият хонаси ва тайёр маҳсулотни реализация қилиш бўлимлари бор. Иккинчи қаватдаги ишлаб чиқариш хоналарида сутларни анализ қилиш лабораторияси, термокамералар жойлашган.

Ишлаб чиқариладиган маҳсулотларни аксариятини сут, қаймоқ, қатиқ, сабзавот ва мева шарбати, оқсил творогглари ташкил этади. Бош архитектор И. Шихалибеков ва бош инженер Н. Мишиналар лойиҳаси асосидаги бу комбинат Қорақамиш массивида қурилади.

Х. МИРЗАКАРИМОВ.

ТАБИАТ ҚЎЙНИДА. Ҳ. Аввалов фотоэтюди.

ҲАР ТЎҒРИДА

ТОЖ-МАҲАЛ СКАФАНДРДА!

Аградаги бутун жаҳонга машҳур оқ мармарли Тож-Маҳал мақбараси ва Деҳлидаги тарихий Қизил форт хавф остида!.. Бу иморатларнинг деворлари «яра» билан қопланмоқда. Саноат корхоналарининг дудбўронларидан чиқиб, ҳавога аралашаётган турли заҳарли бирикмалар таъсири оқибатида шундай бўлаяпти. Ноёб архитектура ёдгорликларини емирилишдан сақлаб қолиш учун уларни химик бирикмалар таъсирига чидамли махсус плёнкадан «скафандр»га ўраш тавсия этилмоқда. Лекин, скептиклар плёнка бу ерларда тез-тез бўлиб турадиган қум бўронларига бардош бера олмай, бирнеча йилга чидай олиши мумкин деб эътироз билдиришяпти. Молиявий қийинчиликлар ҳам бу ташаббусга тўсқинлик қиляпти.

ҲИДСИЗ САРИМСОҚ

Япония фермаларининг бирида саримсоқ пиёзнинг янги нави яратилди. Унинг кўриниши ва таъми оддий саримсоқ пиёзникидан фарқ қилмайди. Лекин, уни танаввул қилган кишининг оғзидан саримсоқ пиёз ҳиди келмайди. Янги навни яратган фермер уни икки баробар қиммат баҳода сотмоқчи. Чунки, харидорлар бу нав саримсоқ пиёзни қиммат бўлса ҳам жон деб сотиб олишларига шубҳа қилмайди.

ГАНГ ДАРЁСИНИНГ СИРИ

Тақводор ҳинди барча гуноҳлардан ҳалос бўлиш учун Ганг дарёси сувида чўмилишни зарур деб ҳисоблайди, ҳатто айримлар унинг ифлосланган сувидан ҳам ичаверишади. Бу муқаддас дарё сувини мамлакатнинг турли районларига ҳам юбориб туришади. Ваҳоланки, ҳозирги вақтда ҳиндларнинг бу муқаддас дарёси шаҳарларнинг оқава сувлари билан жуда ифлосланиб кетган. Лекин, шуниси ажабланарлики, бу дарё суви фойдаланиладиган диний марказларда, масалан, Банорасда эпидемия камдан-кам пайдо бўлади. Бу шу билан изоҳланадики, Ҳиндистон территориясида Ганг суви ўз-ўзини тозалаш хусусиятига эга, бу жараён механизми эса ҳали ҳам тўла тадқиқот қилинмаган. Масалан, бактериологлар шуни аниқладиларки, вабо виброионлари оддий сувда бир ҳафта давомида яшагани ҳолда Ганг сувида беш соатдан кейин ҳалок бўларкан.

Дарё сувининг бундай хусусияти унда минерал бирикмаларнинг эриши туфайли пайдо бўлса керак деб, таҳмин қилишяпти. (дарё ҳар йили океанга 200 миллион тоннагача минерал эритмаларини оқизиб келади). Лекин, дарё суви ўзининг бутун оқими давомида шундай хусусиятга эга эмаслиги ҳам маълум. Гангнинг океанга яқин қисмида, Бангладешда турли касалликлар эпидемияси тез-тез пайдо бўлиб туради.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА
24 МАРТ СОАТ 19.30 ДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

ҲАМЗА ҲАКИМЗОДА НИЕЗИЙНИНГ 90 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ

ҲАМЗА ҲАКИМЗОДА НИЕЗИЙ АСАРИ.
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. ЯШИН таҳрири остида.
Т. ЖАЛИЛОВ музикаси.

«ПАРАНЖИ СИРЛАРИ»

(«Икки парда, етти кўринишли музикали драма).

Саҳналаштирувчи режиссёр — СССР халқ артисти, СССР Давлат ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреатлари, профессор Р. ҲАМРОЕВ.
Дирижёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. ХАЛИЛОВ.
Рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. А. ВИЗЕЛ.
Хормейстер — К. САЪДУЛЛАЕВ.
Балетмейстер — Ш. АҲМЕДОВ.
Концертмейстер — Ф. М. ФУРМАН.
Режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист С. ПУЛАТОВ.
Режиссёр ассистенти — Р. МУҲИДДИНОВА.
БИЛЕТЛАР СОТИЛМОҚДА.

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

А. МЕЛИКОВ.

«СЕВГИ ҲАҚИДА АФСОНА»

(3 актли балет).

Либретто халқаро тинчлик мукофотининг лауреати Нозим ҲИКМАТники.
Дирижёр — Ҳамид ШАМСУТДИНОВ.
Саҳналаштирувчи балетмейстер — СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати Галия ИЗМАЙЛОВА.
Рассом — РСФСРда хизмат кўрсатган рассом Владимир АРЕФЬЕВ.

ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Г. ҲАМРОЕВА.
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист И. КИСТАНОВ.
Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари: Ф. САЪДУЛЛАЕВА, Х. БОЗОРОВ, В. КОРСУНЦЕВ.

Муҳиддин Қориёқубов номидаги Ўзбек давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

24—25 МАРТ СОАТ 19.30 ДА
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
Олмахон ҲАЙИТОВА, Шариф СУЛТОНОВ, Қувондиқ ИСКАНДАРОВ.
Солистлар: Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Нуржаҳон САТТОРОВА Муҳаббат КУБАНОВА, Комилжон ИБРОҲИМОВ.
Ансамблнинг музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин ТУХТАСИНОВ.
Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғулом ТОЖИАЪЛОЕВ олиб боради.
Ўзбек давлат филармониясининг бадиий раҳбари — Ғани ТУЛАГАНОВ.
БИЛЕТЛАР КОНЦЕРТ ЗАЛИ КАССАСИДА СОАТ 14.00 ДАН СОТИЛМОҚДА.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Моҳир қўллар. 10.35 — Концерт. 11.10 — Ота-оналар, сизлар учун. 11.40 — Дунё воқеалари. 11.55 — Тонгги почта. 12.25 — Ҳужжатли фильм. 13.15 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 13.45 — Спортлото тиражи. 14.00 — Здоровье. 14.45 — М. И. Глинка асарларидан концерт. 15.15 — Бургутча. Бадиий фильм. 16.30 — Ҳайвонот оламида. 17.30 — Хатларингиз асосида. 18.15 — Мультфильмлар. 18.45 — «Комсомольская правда» газетасининг соврини учун сузиш бўйича Бутуниттифоқ мусобақалари. 19.20 — Камалак. 19.50 — Тракторчилар. Бадиий фильм. 21.30 — Вақт. 22.05 — Футбол. «Динамо» (Тб) — «Локомотив» (М). 23.45 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Юмор телевизион театри. 10.50 — Фарғона область Олтиариқ район «Зилола» ашула ва рақс ансамбли ижро этади. 11.30 — Шеърият мухлисларига. 11.50 — Оналар мактаби. 12.20 — Светофор. 13.20 — Кинопублицист экрани. 14.00 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 17.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Торпедо». 18.50 — Ахборот. 19.05 — Ота-оналар университети. 19.30 — Ўш музикали театри солистларининг концерти. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Болалар «Пахта ой» вокал-чолғу ансамблининг концерти. 21.30 — Вақт. 22.05 — Оламда нима гап? 22.35 — Кундалик ташвишлар. Бадиий фильм.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.30 — Душанба кўрсатувлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24/III да **Этик кийган мушук** (12.00), **Севги ҳақида қисса** (19.00), 25/III да **Севги ҳақида қисса** (12.00, билетлар сотилган), **Чио-Чио-Сан** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/III да **Қиёмат қарз** (19.30), 25/III да **Келинлар қўзғолони** (11.00), **Парвона** (15.00)

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24/III да **Паранжи сирлари**, 25/III да **Тошкентнинг нозанин маликаси** (12.00), **Қизил дуррали нозик ниҳолим** (19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/III да **Кўзингни каттароқ оч** (19.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Катта цирк томошалари** (13.00, 16.00, 19.30).

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
24 март соат 17.00 да
СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН
Олий лиганинг
«ТОРПЕДО» (Москва) — «ПАХТАКОР» (Тошкент)
командалари ўртасида

ФУТБОЛ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент —П, ЛЕНИН кўчаси, 41, Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916 325748; масъул секретарь 334808 325353; секретариат — 325750 БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 32576/ совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 06153. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е — 2359.